

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 06 - 102. ÅRGANG - 5. APRIL - 19. APRIL

REFERANSEGRUPPER:

Studentene føler seg ikke hørt, men NTNU vil ikke endre på noe

STUDENTØKONOMI: Dette må du vite om bolig og sparing

– SKADELIG FOR STUDENTMILJØET

Samfundet hamrer løs på Quak

REDAKSJONEN

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Martin Gundersen - Tlf: 477 56 515
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Synne Hammervik - Tlf: 955 20 352
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Halvor Haugan nyhetsredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Kristian Gissvold reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Benedikt Javorovic kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Jahn Ivar Kjølseth

FORSKNINGSREDAKTØR
Kala Sørland

MUSIKKREDAKTØR
Anna Melkild og Rasmus Liestøl
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Anniken Larsen fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Andrea Gjerde grafisksjef@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Ingrid Skogholt debattredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Fredrik Andersen - Tlf: 920 52 309
dagligleder@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Torjus Lunde Bredvold - Tlf: 482 17 454
redaksjonssjef@studentmediene.no

DESK
Tonje Jacobsen (sjef), Anders Påsche, Linn Danielsen
Eujemo, An Nguyen, Sunniva Heim, Inga Skogvold
Rygg, Jens Erik Vaaler, Aksel Borgen, Miriam Nesbø

JOURNALISTER
Nora Rydne, Mats Vederhus, Fredrik Bakke, Halvor
Haugan, Mathias Rød, Tore Sandnes Becker,
Danielle Aker-Bjørke, Jahn Ivar Kjølseth, Tone Hølland
Ween, Martha Holmes, Henritte Sandberg, Ane Juul,
Henrik Delsbek, Ruben Haugland, Mari Wigdel, Miriam
Nesbø, Ola Haugstad, Stefan Kaliski, Idunn Saltnes
Skjerdingsstad, Svein Amund Åstebøl Hansen, Maren
Kronlund, Live Skarvøit, Benedikt Javorovic, Kristina
Bye, Ola Haugstad, Eirik Vågeskar, Thorben Dahl, Trym
Kjøs, Emilie Pedersen, Fredrik Johansen, Signe Karmhus

FOTOGRAFER
Hanne Grønnestad, Hans Fredrik Sunde, Hedda
Rysstad, Jonas Halse Rygh, Lasse Georg Tønnessen,
Linea Bancel, Silje Krager

ILLUSTRATØRER
Christian Hekaas (sjef), Nora Birgitte Johansen,
Lars Martin Rossvik, Eirin Mari Fossey, Inger Sidonia
Krajci, Katrine Gunnulfsen

GRAFIKERE
Hilde-Katrin Hagen Fjærtot, Ingvald Olausson, Anne
Garvoll, Thea Mathilde Lium Dahlborg

KORREKTUR
Anders Påsche (Sjef), Finn Brynestad, Jens Erik Vaaler,
Idunn Skjerdingsstad, Trude Telle, Nora Rydne, Miriam
Nesbø

FORSIDE
Eirin Mari Fossey

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS.
Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM
E-POST: ud@underdusken.no/annonse@underdusken.no

For annonser: salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er eitt sjølvstendig organ for studentar, utgjeve
av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir
delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett
i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gonger
i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam-plakaten
for god presseskikk. Dei som tykkjer det vi skriv om dei er
ugreitt, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/dusken.no

@dusken.no

Som Winston Churchill sa,
"Det blir like bedre enn man gjør det til sjæl"

LEDER

Referansegruppene misbruker
studenters dugnadsånd

I 2014 ble forrige ordning for kvalitetssikring av utdanning ved NTNU underkjent av Nokut. Dagens system er bedre enn det forrige, men langt fra godt nok. Studenter og tillitsvalgte Under Dusken har vært i kontakt med er ikke fornøyd.

Følgen av dagens system er at feil og mangler i undervisningen ikke dokumenteres i tilstrekkelig grad, eller følges opp over tid. NTNU mener at studiekvaliteten skal sikres på dugnad av studentene. Det er naivt å tro at det skjer av seg selv.

Linjeforeningene ved NTNU har over 2 300 aktive medlemmer som legger ned over 150 årsverk, ifølge en undersøkelse foretatt av linjeforeningen Online. Studentersamfundet har 1 500 aktive medlemmer som bruker ti timer i uken eller mer, også disse er ulønnede. Den dugnaden er bygget fra bunnen av og tuftet på gjensidig respekt. NTNU bryter sin del av avtalen når de ikke forteller sine studenter hva tilbakemeldingene fører til. Vi må vite at vår innsats settes pris på og vektlegges.

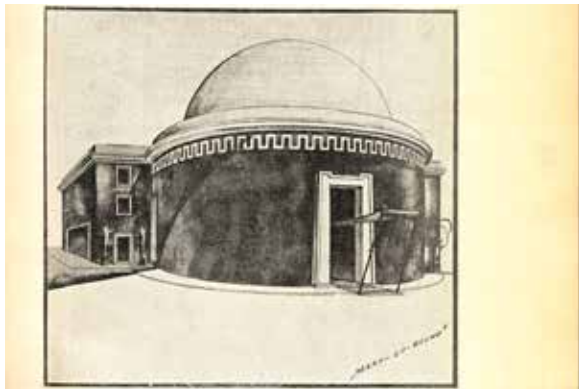
At systemet har en innebygget treghet skal ikke bety at instituttene diskuterer tilbakemeldingene våre for deretter å la dem støve bort. Inntil

NTNU kan dokumentere at referansegruppenes bekymringsmeldinger fører til konkrete tiltak kan de antas å være bortkastede. Studentene opplever sine tilbakemeldinger som papirpynt under dagens system. At vår innsats har følger må bevises i hvert emne for at dugnadspakten skal overholdes.

To år etter er det naturlig å evaluere kvalitetssikringssystemet ved NTNU. En åpenrunde med tilbakemeldinger fra studenter og ansatte må til for å kunne etterprøve undervisningskvaliteten. NTNU scorer lavt på medvirkning og undervisning i Studiebarometeret, en nasjonal undersøkelse om studiekvalitet. Det er en direkte følge av at studentene ikke lyttes til, og at problemer får lov til å gå igjen år etter år.

Systemet i dag er en hvilepute, noe rektoratet må innse. Tiden er inne for en overhaling, to år etter at det ble satt sammen i hui og hast.

MARTIN GUNDERSEN
Redaktør, Under Dusken

FRA ARKIVET
Under Dusken #11 og #6 1927

▲ Et av de avviste forslagene i arkitekturkonkurransen som skulle bestemme det nye Studentersamfundets utseende. Forslaget ble kalt «Merry-go-round»

◀ Lørdag 9. april vil det igjen være ridderpromosjon til Det Sorte Faars Ridderskab i Storsalen på Samfundet. Promosjonen skal hedre medlemmer som har utmerket seg særlig utover det som kreves av gjengmedlemsskap på Huset.

TIPS OSS
tips@studentmediene.no

ILLUSTRASJON: Christian Hekaas

Segregeringsbølgen

«Jenteløp» er ynkeliggjøring av kvinner. Vi kan ikke fortsette å godta liksomfeminisme.

KOMMENTAR

NORA RYDNE

Nyhetsjournalist

Det er kun dager siden 8. mars når eventen dukker opp: «Jentebølgen 2016». Flere av dine venner er interessert, sier Facebook. «Et trimarrangement for spreke jenter i alle aldre», skriver arrangøren på egen nettside. Etter litt kjapp research kommer det fram at Jentebølgen slett ikke er et unikt fenomen, men ett av flere såkalte «kvinneløp». Felles for arrangementene er at de er uhøytidelige, festlige begivenheter. Underholdning av forskjellig slag står på programmet. Det fokuseres på mosjonering, ikke på konkurranse. Ja, og så er det kun for kvinner, da.

Hva er problemet mitt? Dette er jo så uskyldig. Det er ganske festlig, faktisk; masse damer som løper etter en «attraktiv hare», i Jentebølgens tilfelle en kjent mann. Jeg skal la være å kommentere det lett umyndiggjørende ved å betegne kvinner i alle aldre som «jenter». Jeg skal se bort ifra det heteronormative ved å ha en festlig, mannlig «hare». Det som provoserer meg mest, er hvilket budskap vi sender til kvinner når

vi arrangerer mosjonsløp der kun kjønnnet ditt avgjør om du får være med. Er vi så svake, vi kvinner, at vi ikke tåler å mosjonere med menn?

Mosjonsløp som Jentebølgen sender et klart signal. Kvinner vil bare kose seg og ha det gøy sammen, konkurranse er for menn. Det er helt utrolig at kvinner selv bidrar til å sementere kjønnsroller som dette. Jeg ser gjennom bilder fra Jentebølgen 2015: «Keep calm and be a feminist», står det på fire jenters t-skjorter. Dere har misforstått. Feminisme handler om likestilling. Feminisme handler om å jobbe for et samfunn der kjønn ikke er synonymt med begrensninger. Feminisme handler ikke om å ekskludere, gjemme seg, verne om kjønnsroller. Jeg trodde vi hadde skjont det.

Kvinne, du er først og fremst et menneske. Det faktum at du har en livmor sier lite om ditt øvrige vesen. Du skal kunne omgås menn. Du har ingen spesiell tilknytning til, eller forpliktelse overfor, andre kvinner. Det eksisterer intet automatisk fellesskap mellom kvinner, og det bør det heller ikke gjøre. Ved å gå inn for å skape slike fellesskap, bidrar vi til å vedlikeholde en illusjon om at kvinner må stå

sammen for å være sterke. Det impliserer at individet ikke er sterkt nok i seg selv. Jo lenger vi fortsetter å framheve kjønn som noe definerende, jo lenger unna er vi et likestilt samfunn. Dette ansvaret ligger ikke bare på menn, og patriarkatet står ikke mindre støtt av at kvinner gjeter hverandre inn i en hjemmesnekket bås.

Arrangører av Jentebølgen, og av kvinneløp for øvrig: Dere svekker likestillingsprosjektet. Dere er et samfunnsproblem. Jeg tror ikke dere mener det slik. Jeg tror faktisk ikke det engang har streift dere. Det gjør det ikke ok. Likestilling er ingen lek. Romantisering av kjønnsdiskriminering er beint fram nederdrettig. Kvinneløparrangører, jeg håper dere tenker dere om. Å arrangere slike løp, med feminisme som alibi, er uakseptabelt — ubevisst trækker dere feminismen ned i søla. Jeg håper dere døper om arrangementet deres, åpner det opp for samtlige kjønn, og lar dagens opplegg råtne på rot.

For øvrig håper jeg alle mennesker der ute ikke lar seg blende av disse arrangementenes overdrevne fokus på lettbenhet og underholdning, og heller drar og jogger med hvem faen de vil.

Dynamisk og allsidig

Atle Antonsen er ikke bare en komiker, noe hans siste film er et bevis på.

TEKST: Mats Vederhus ARKIVFOTO: Katinka Goffin

I filmen *Grand Hotel*, som han kommer til Trondheim for å promotere mandag den fjerde april, spiller han den alkoholiserte og temmelig selvopptatte forfatteren Axel Farstad. Karakteren har en del til felles med hans mest kjente karakter, tv-seriefiguren Dag, men Antonsen oppfatter likevel at de to er ganske forskjellige.

– De har det til felles at de søker å være alene, men utover det er motivasjonen og personligheten deres vidt forskjellige. Dag er en folkesky, men samvittighetsfull klippe med et stort og omsorgsfullt hjerte. Axel Farstad derimot, er en suksessforfatter med narsissistiske trekk som er seg selv nok og ikke har plass til andre i sin selvforherligende tilværelse. Samtidig er han også en mann som sliter med prestasjonsangst, skrivesperre, ensomhet, og alkohol.

Antonsens motspiller i filmen er den unge og ukjente Håkon Bøhmer. Bøhmer spiller den unge Tourettes-diagnostiserte gutten Noah, som inngår et snodig og keitete vennskap med Antonsens karakter. Opplevelsen av å spille mot et barn gav mersmak.

– Det var fantastisk, rett og slett fordi Håkon er et naturtalent av de sjeldne. Det er alltid litt usikkerhet i å skulle spille mot barn, da man aldri helt vet hva de vil levere. Håkon var fabelaktig å spille mot så vi kunne gjøre hverandre bedre.

Mer seriøs

Den siste tiden har Antonsen gått fra å være en komiker til å bli en mer seriøs skuespiller.

– Jeg liker å variere og søke nye utfordringer. Dette får jeg muligheten til gjennom nye og spennende prosjekter, og ikke minst former det meg hele tiden. Jeg er en lykkelig mann karrieremessig. Tanken på å forsøke å beherske så mange former som mulig tiltaler meg veldig, og det har den alltid gjort.

Karrieren hans har tatt en ganske annen retning den siste tiden, men de neste to-tre årene ligger det likevel an til at han skal være med i mange forskjellige prosjekter.

– Jeg har ingen langsiktig plan for hvor jeg skal eller hva jeg skal gjøre, men det blir både drama og komedie på scene,

ATLE ANTONSEN

Råd til trondheimsstudenten?

Slå ut håret før det er for seint.

Største guilty pleasure?

Jeg liker oppussingsprogrammer og hagestell.

Beste kulturopplevelse?

Teater når teater leverer. Sist, *Richard III* på Nationaltheateret hvor Kåre Conradi gjør en fantastisk prestasjon. Og alltid en god konsert. Beste? Umulig å svare på, men *Jack White* på Sentrum Scene i Oslo for et par år siden var fabelaktig. Det samme var *Prince* dag to i Spektrum for tre år siden. Og alltid *Nick Cave*.

Verdens største problem og hvordan fikse det?

Befolkningsvekst. Hver nasjon må kvitte seg med 10-15% av befolkningen. Jeg hjelper gjerne til med å velge.

skjerm, og lerret.

Dog er det ikke vanntette skott mellom disse uttrykkene. I rollen som Dag, for eksempel, hoppes det raskt og effektivt mellom tyngre drama og spinnvill komedie.

– Jeg mener en slik bredde i uttrykkene i samme serie eller film gjør godt. Det skaper mye dynamikk og dramaturgi, og kontrastene forsterker begge uttrykkene. *Grand Hotel* er en dramakomedie med rom for både sårbarhet og latter.

Komiker først og fremst

Likevel er han klar på at han først og fremst er komiker, og at det nok kommer til å fortsette å være slik.

– Det er der alt springer ut i fra. Men det kan det også være godt å ta med seg inn i mer dramabaserte ting. Som tidligere nevnt så er det bare et pluss å kunne kombinere dette.

Nylig spilte han i stykket Tryllefløyten på operaen i Oslo, og det var en fin opplevelse, selv om han ikke ser seg selv gjøre mer av det med det første.

– Det blir nok ikke flere operaer, selv om det var en utrolig opplevelse å få leke med slike spesialister på Norges mest fantastiske scene. Svært mye jobb for å komme i mål var det jo, men veldig befriende og en lettelse at det gikk så bra. Opera, check.

På tross av at han selv er profilert, er det noe han ser på som en nødvendig del av jobben, og ikke noe han verdsetter i seg selv.

– Det er som en følge av det faget og håndverket jeg holder på med at jeg er kjent, det er jeg glad for og det er også uunngåelig. At mange ønsker å være kjent uten å ha noe talent eller evner i noen retning eller mål med det utover selve kjendisbiten, er i mine øyne komplett uforståelig og rett og slett litt pinlig. Samtidig tror vel folk at det er kulere enn det er. Altså det å i seg selv være kjent. **ud**

Vil skreddersy fadderperioden

Studentforeningene til Handelshøyskolen og lærer- og tolkestudenter trekker seg fra fadderordningen til Quak.

Tekst: **Tore Sandnes Becker, Danielle Aker-Bjørke** ARKIVFOTO: **Hans Fredrik Sund**

Lederen for Quak, Joakim Granli Antonsen bekrefter at Studentforeningene til Handelshøyskolen (Støh) og studentforeningen av lærer- og tolkestudenter i Trondheim (Salt) har trukket seg fra fadderordningen. Han kan ikke si hvorfor studentforeningene har tatt det valget de har gjort. Til sammen utgjorde Støh og Salt i underkant av 30 prosent av Quak sin oppslutning i form av nye studenter.

– Det er synd at de har valgt å trekke seg. Hvorfor Støh og Salt valgte å gjøre det er noe de må svare på, men de er hjertelig velkommen tilbake når som helst, sier Antonsen.

Vil arrangere fadderukene selv

– Det at vi valgte å ikke fortsette i Quak har ingen dramatiske årsaker. Vi ønsker rett og slett bare å arrangere fadderukene selv framover, sier leder Didrik Leganger ved linjeforeningen Salt.

Grunnen til dette er ifølge Leganger at hensikten til Quak har vært å samle de ulike fakultetene ved det gamle HiST. Etter fusjonen er de ulike studiene spredt utover flere fakulteter i byen. Nå som Salt ikke lenger er en del av HiST, men NTNU, ser ikke Leganger denne hensikten som like relevant.

– Ved å arrangere fadderukene selv, vil vi få

muligheten til å skreddersy et eget opplegg, sier Leganger til Under Dusken.

Alle studentrådene ved fakultetene som tidligere har vært med på fadderopplegget til Quak, fikk tilbud om å melde seg inn på nytt. Både Handelshøgskolen og Salt skiller seg ut ved at deres linjeforeninger ikke bare har ansvar for det sosiale, men også fungerer som studentråd for deres fakulteter. Noe som resulterte i at Salt og Støh gikk egne veier.

Lavt engasjement

Lederen av Støh, Kristian Birgirsson, mener også at en egen fadderuke vil være hensiktsmessig for deres linjeforening. Han forteller at hovedårsaken er at en egen fadderuke vil kunne oppfordre nye studenter til å engasjere seg i linjeforeningen og frivillige verv. Dessverre har ikke engasjementet blant studentene vært like stort som tidligere år.

– Vi har mottatt tilbakemeldinger fra studenter som ønsket at de fikk mer informasjon om linjeforeningen tidligere i studieløpet, forteller Birgirsson.

Han mener at ved å arrangere en egen fadderuke kan de lettere formidle at det er mulig å ha frivillige verv samtidig som man er fulltidsstudent. Valget om å ikke fortsette i Quak er en beslutning tatt på grunnlag

av både studentenes tilbakemeldinger og det gamle og nåværende studentrådet i linjeforeningen.

Bryte ned barrierer

Antonsen forteller at Quak har blitt en mer inkluderende organisasjon etter NTNU-fusjonen. Tidligere var det kun politikerne i Studentparlamentet på Hist som var med og utformet fadderordningen i generalforsamlingene. Nå får linjeforeningene og tilknyttede studentorganisasjoner mandater etter antallet studenter de representerer.

– Endringen i generalforsamlingen fører til at det er flere som blir hørt nå. Dette gjelder også for linjeforeninger som tilhører andre skoler enn gamle HiST. Vi jobber med å bryte ned barrierer mellom skolene, noe som vil føre til et mer samlet studentfelleskap. Det er vårt bidrag til Nordens beste studieby, sier Antonsen.

For Leganger er det viktig å poengtere at Salt fortsatt har et godt samarbeid med Quak, og er svært fornøyde med deres arrangementer. Framover planlegger Handelshøgskolen og Salt å samarbeide med enkelte arrangementer i fadderukene. De vil arrangere to separate fadderuker, men ha noen felles større arrangementer. **UD**

Design og foto: Forsvarets mediesenter (ref. 051)

SE DET STORE BILDET

Forsvarets etterretningshøgskole tilbyr en bachelorgrad med kombinasjon av arabisk språk og etterretningsutdanning.

DU FÅR:

- Starten på en spennende karriere innen norsk etterretning.
- Erfaringer du ikke får noe annet sted.
- Variert undervisning i både klasserom og skytefelt.
- Betalt utdanning og plikttid.
- En høgskoleutdanning som vil gi deg en særdeles spennende og utfordrende jobb.

Les mer om Forsvarets etterretningshøgskole på forsvaret.no

Søknadsfrist 15. april

For alt vi har. Og alt vi er.

FORSVARET

Studentenes dugnadsarbeid verdsettes ikke

Rapporter blir oversett, forelesere er negative og tilbakemeldinger glemmes bort. NTNU mener det er studentenes ansvar å få referansegruppene til å fungere.

TEKST: Fredrik Bakke og Halvor Haugan

FOTO: Hans Fredrik Sunde

Referansegruppesystemet på NTNU har eksistert i sin nåværende form siden 2014, NTNU fikk da pålegg fra Nokut om å endre kvalitetssikringssystemet sitt eller møte sanksjoner. To år etter systemet ble tatt i bruk møter det kritikk fra flere studenter.

Et hasteverksarbeid

– Dagens system ble laget i all hast fordi Nokut ikke godkjente det gamle. Systemet, sammen med sine protokoller og nettsider, ble kommunisert til Nokut for å vise at vi hadde peiling. Det ble ikke laget for studenter eller ansatte, sier Turi Ånerud, instituttillitsvalgt ved Institutt for språk og litteratur.

Det er som regel det menneskelige som svikter i systemet, mener hun. Systemet ble ifølge Ånerud innført uten at studenter og ansatte ble godt nok opplært eller informert om hensikten bak det.

– Jeg har inntrykk av at forelesere gir lite og negativt ladet informasjon til studentene om referansegruppene. I tillegg er det for lite informasjon om systemets hensikt blant både studenter og forelesere, sier Ånerud.

Ånerud er ansatt i en liten stilling ved Humanistisk fakultet for å lære studenter og ansatte å bruke referansegruppesystemet. Hun understreker at systemet, som bare har vært på plass i to år, ikke er feilslått i seg selv.

– Det har helt sikkert vært rapporter som har blitt avglemt eller oversett. Det som er svakheten i systemet er enkeltforeleserne som kanskje glemmer bort rapporten eller velger å nedprioritere den.

Bedre er ikke godt nok

Erling Landet, tidligere fakultetstillitsvalgt for Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, er ikke enig i at dagens ordning er god nok selv om den ble godkjent av Nokut.

– Selv om et system ikke er dårlig nok til å bli underkjent, betyr det ikke at det er godt nok for et universitet som har som mål å være internasjonalt fremragende, sier Landet.

Han ser store problemer ved dagens referansegruppeordning. Et av målene ved referansegruppeordningen er at alle studentene skal representeres, men det mener ikke Landet blir ivaretatt.

– Når studentene i referansegruppene endres hvert år, så vil også referansegruppens anbefalinger til forbedring variere fra år til år. På papiret ser det da ut som at problemene har blitt løst, mens det i realiteten bare er en annen gruppe som har skrevet

rapporten. Problemene videreformidles derfor ikke oppover i systemet, sier han.

Studentene har ansvaret

Seniorrådgiver Ole Solbjørg ved utdanningsstaben ved NTNU tar kritikken med knusende ro. Han mener dagens system er svært godt.

– Systemet legger til rette for dialog mellom alle relevante parter, og det er tiltaksbasert slik at ting faktisk blir gjennomført. Utfordringen til studentene blir å utnytte systemet når NTNU setter av såpass mye tid til det, sier Solbjørg.

Solbjørg mener studentene må ta ansvaret for å bedre sin egen studiehverdag.

– Kvalitetssikring er generisk i sin natur. Man er avhengig av at studentene engasjerer seg og møter opp. Det er også viktig for studentene å evaluere om de oppnår det definerte læringsutbyttet, heller enn detaljer som engelskkunnskapen til foreleser, sier han.

Landet mener det er et dårlig argument at man er avhengig av at folk engasjerer seg for at kvalitetssikringssystemet faktisk skal fungere.

– Slik det er i dag fungerer ordningen kun med litt ekstra godvilje fra både studenter og emneansvarlige. Hele poenget med et system er at det skal fungere uavhengig av ildsjeler og stå-på-vilje, sier han.

Dårlige tekniske løsninger

Ånerud mener det ikke nødvendigvis er en svakhet at systemet er avhengig av engasjerte studenter, men at mulighetene studentene får for å sette seg inn i tidligere tilbakemeldinger på faget er for dårlig.

– Det er vanskelig å se tråden fra et år til et annet. Dette er en svakhet ved systemet. Arkiveringssystemet er også rotete, og vi trenger nye systemer for å holde orden på det. I tillegg skulle det vært en portefølje over hva som faktisk har blitt endret, men ingen vet hva som har blitt endret fordi det ikke er noe sted å se det, sier hun.

Hun mener at et bedre digitalt system er viktig for å se at det som skal gjennomføres faktisk blir gjennomført. Et av problemene til kvalitetssikringssystemet i dag er nettopp det at det er vanskelig å kvalitetssikre det.

Raske endringer vanskelige

Alternativ Undervisning (Altund) er en studentgruppe som jobber for bedre studiehverdag på NTNU. Altund mener dagens ordning er mye

REFERANSEGRUPPEORDNINGEN:

• Emneansvarlig oppretter en referansegruppe for hvert emne som består av noen av emnets studenter som skal evaluere emnet og utarbeide en rapport.

• Referansegrupper har som oppgave å ha løpende dialog med studentene gjennom semesteret.

• Referansegruppenskalrepresentere alle studentene under referansegruppemøtene.

• Referansegrupperapporten bør ha fokus på konstruktive tilbakemeldinger med utgangspunkt i sammenhengen mellom læringsmål, læringsaktiviteter og vurdering, i tillegg til forslag til enkle justeringer som kan øke læringsutbyttet.

bedre enn den som var på plass før den nevnte Nokut-rapporten. I likhet med Ånerud mener de det må bli lettere å sette seg inn i tidligere tilbakemeldinger.

– En metode for å kunne se utviklingen over tid er det siste steget som mangler før vi i Altund mener at systemet er godt nok, sier Dina Lingås.

I følge AltUnd blir referansegruppestudenter oppfordret til å lese fjorårets rapport, men ikke tidligere rapporter. Da får man ikke tidsperspektivet på hvordan emnet har utviklet seg de siste årene. Hvis studentene får se utviklingen de siste fem årene i et emne, vil det bli lettere for dem å se hvordan utviklingen har vært i det respektive emnet, mener Altund.

Rådgiver Kjerstin Tobiassen ved NTNU er representant i en ressursgruppe for kvalitetssikring ved nye NTNU. Hun understreker at utviklingen i fagene må ses i et lengre perspektiv.

– Det er en treghet i systemet og på den måten vil ikke problemer nødvendigvis bli endret fra uke til uke. Samtidig er det viktig å påpeke at dagens system er veldig mye bedre enn tidligere system. Det er et mye mer åpent system enn tidligere, der hvem som helst kan gå inn og se på emneevalueringene på nett, sier hun. **UD**

Opplevde ikke å bli hørt

Foreleser avviste tilbakemeldingene fra studentene i referansegruppa.

TEKST: Beate Kvien

Den 23 år gamle studenten Maria Elena Olsen meldte seg i fjor høst som referansestudent i et emne tilknyttet Institutt for sosiologi og statsvitenskap. Referansegruppen opplevde at tilbakemeldingene deres ble avvist av foreleseren.

– Flirte vekk tilbakemeldinger

– Ett av møtene vi skulle ha ble avlyst, så vi hadde bare to møter totalt. På det første møtet fant vi fort ut at vi ikke ble hørt. Vi påpekte at det var ting på kurset foreleseren kunne bli bedre på. Der og da flirte han vekk tilbakemeldingene og sa at alt var fint og flott, forteller Maria Elena Olsen.

Olsen synes det var umotiverende at foreleser ikke ville forholde seg til kritikken.

– Etter hvert orket jeg ikke å være den beste referansegruppestudenten jeg kunne vært, for det jeg sa ble ikke tatt seriøst. Han dysset ned alt, og jeg følte at det munnet ut i ingenting. Foreleser reagerte sterkt på at tilbakemeldingene var så negative. Litt synd, fordi kurset hadde forbedringspotensial, sier hun.

Olsen opplevde at foreleseren distanserte seg fra kritikken. Da sluttrapporten ble levert fikk han seg en overraskelse.

– Han ble overrasket over rapporten, og mente den var mer negativ enn det vi ga uttrykk for på

møtene. Dynamikken var ikke helt som den skulle ha vært mellom foreleser og referansestudent, sier hun.

Kjent utfordring

Fagkoordinator Espen Moe ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap kjenner til at ikke alle forelesere er like mottakelige for kritikk.

– Det store problemet for oss er at vi ikke har noe ris bak speilet. Det er vanskelig for oss å gjøre noen ting, sier Moe.

Alle som blir fast ansatt ved NTNU er nødt til å ta universitetspedagogikk. Moe mener fakultetene burde kunne opprette rutiner som tilsier at professorer blir bedt om å ta kurset om igjen.

– Vi trenger ris bak speilet. Å ta universitetspedagogikk om igjen blir oppfattet som en straff for de som har vært her lenge, sier han.

Han tror mange studenter opplever at det er vanskelig å komme med tilbakemeldinger til foreleserne.

– Vi kan ikke basere oss på rykter. Uten at vi får noe konkret skriftlig er det ingenting vi kan gjøre. Problemet er at når studenter er ferdige med kurset, finnes det ingen incentiver for dem å investere personlig i faget lenger. **UD**

**Vet du noe mer om saken? Tips oss på tips@studentmediene.no*

Studentttinget: Instituttene er problemet

Leder Jone Trovåg i Studenttinget mener referansegruppenes hovedproblem er at det ikke brukes etter hensikten.

– Systemet er ikke hovedproblemet, det er bruken av det. Det er rett og slett oppfølgingen som er for dårlig, sier Trovåg.

Han mener problemet ofte ligger på nivået over faglærer og emneansvarlig, og at det ofte er instituttledere og programansvarlige som ikke følger opp rapportene som kommer inn godt nok.

– Det handler litt om en kulturrendring. Systemet er ganske nytt fortsatt, og det kan ta rimelig lang tid å få det innarbeidet. Det er likevel mye kulturarbeid som kan gjøres. Dekaner og rektorater må hele tiden pushe på at man tar ansvar, sier Trovåg.

NTNU hevder at systemet er tiltaksbasert og sørger for at praktiske forbedringer blir gjennomført. Likevel klager studenter i samme fag ofte på de samme problemene år etter år. Hvordan kan dette ha seg?

– Dette er avhengig av ledelsen på fakultetene. Det er en ansvarsfordeling, der faglærer, dekan og programansvarlig har ulikt ansvar. Sann sett kan man jo se hvem som burde gjort tiltaket. Det er jo mulig å rapportere avvik der man ser at ingenting bli gjort, og dette avvikssystemet burde blitt brukt mer. Dette kan også studentene gjøre om man ser at det ikke er blitt opprettet referansegruppe eller at det samme blir klaget på fra år til år, sier han.

Flere opplever også at man ikke har myndighet til å gjøre de endringene i undervisningen som foreslås fra referansegruppene. Hva skyldes dette?

– Man må eventuelt ta det høyere opp enn faglærer, opp til institutt- og fakultetsnivå. Man har myndighet til å gjøre endringer på instituttet, spørsmålet er bare om man vil. Det er klart at det kan være liten vilje enkelte steder. Det er stor variasjon blant instituttene og fakultetene for hvordan man behandler rapportene fra referansegruppene, sier Trovåg. **UD**

Blåveis i helvetes forgård

Øystein Windstad er trolig en av få studenter som har opplevd å bli banket opp av en glemt generasjon i Kaukasus. Likevel smiler livet til Windstad, dog med noen færre tenner.

TEKST: Mathias Moene Rød

FOTO: Privat

BLODIG SELFIE: Bildet av Windstad fra sykesenga florerte i nasjonale medier.

FOTO: Dimitry Otukin (Twitter)

«Find what you love and let it kill you» skrev forfatteren Charles Bukowski. Du har heldigvis ikke tatt sitatet helt bokstavelig. Hvordan er motivasjonen til å fortsette etter denne noe sjelsettende opplevelsen?

– Motivasjonen min er sterkere enn noen gang, fordi jeg selv har fått føle på kroppen hvor stor mangel det faktisk er på menneskerettigheter og trygghet i de regimene jeg rapporterer fra. Du siterer Bukowski, jeg vil sitere J. D. Salinger fra *Catcher in the Rye*: «The mark of the immature man is that he wants to die nobly for a cause, while the mark of the mature man is that he wants to live humbly for one». Jeg vil ikke dø for saken, men ønsker å leve og virke for det jeg tror på.

Hva skulle vært gjort annerledes?

– Jeg og teamet gjorde ganske grundige sikkerhetsvurderinger før vi reiste ned. Dette var ikke en tur som vi hoppet blindt på. Man kan forberede seg så mye man bare vil, men dette er et uforutsigbart regime. Det vil alltid være en viss risiko, men ingen hadde sett dette komme.

Men dere fikk noen indikasjoner på vei? Du ga jo selv tilbakemelding via en kryptert meldingstjeneste til Norge om at noe var i gjære?

– Ja, til en tsjetsjensk kontakt i Norge. Vi ble forfulgt av biler. Folk vi skulle møte og intervju avlyste plutselig og kunne ikke si hvorfor. Da skjønte jeg at de hadde blitt truet, og jeg vet nå at de ikke en gang turte å være på jobb fordi de hadde fått regimets væpna folk på nakken.

Hvem var disse menneskene du skulle treffe og hvilken historie ønsker du å formidle?

– De historiene jeg ønsker å fortelle omhandler de aller siste som finnes i Tsjetsjenia som jobber for menneskerettigheter og dokumenterer overgrep og tortur. Historien om den siste rest av en rettsstat. De vil sikre grunnleggende friheter og rettigheter, og deres stemme fortjener å bli hørt. Disse menneskene gir meg håp om at det kan bli en regimeendring, et håp jeg ønsker å formidle videre.

Du har en bachelorgrad i statsvitenskap fra NTNU fra 2011...

DETTE ER SAKEN:

Den tidligere NTNU-studenten Øystein Windstad ble den 9. mars sammen med en gruppe journalister og menneskerettighetsforkjempere overfalt og banket opp da de var på vei fra Groznji i Tsjetsjenia til Beslan i Ingusjetia.

I kombinasjon med å ta en master i dokumentar og journalistikk ved Høyskolen i Volda jobber Windstad som freelance hos avisa Ny Tid. Windstad var på oppdrag for avisa og hadde akkurat passert grensen fra Tsjetsjenia til Ingusjetia da bussen til reisefølget ble angrepet av 20 menn.

Etter å ha blitt lagt inn på sykehuset fikk Windstad stor oppmerksomhet i nasjonale og internasjonale medier. Han kom hjem til Norge den 11. mars.

Windstad er nominert til to priser i år, Internasjonal Reporters journalistpris og SKUP-prisen, begge for gravesaken i Ny Tid.

– ...Vel, sannheten er som følger: Jeg har skrevet bacheloroppgaven, men mangler noen eksamener for å kunne kalle meg statsviter. Jeg fikk fast jobb som journalist i radio og måtte takke ja før endt studium. Jeg tror jeg mangler Ex.phil av alle ting.

Ok, garantert ikke den eneste. Men lærte dere ingenting om hvor farlig Kaukasus-området, og særlig Tsjetsjenia, er for nysgjerrige journalister?

De glemte nok å fortelle meg om det. Neida. 80 prosent av det jeg lærte på statsvitenskap er nok lite relevant for det jeg gjør som journalist i dag.

Hvor kommer interessen for Tsjetsjenia fra?

– Jeg oppdaget at det er rundt tolv tusen tsjetsjenere i Norge. Ingen av dem tør å snakke med norske medier eller fortelle hvordan ting virkelig er i hjemlandet, fordi det bedrives omfattende flyktningspionasje mot eksil-tsjetsjenere. Snakker de her så blir familiene deres drept eller torturert i Tsjetsjenia.

Og med bakgrunn i dette har du også skrevet en sak?

– Jeg skrev en gravesak i Ny tid om to tsjetsjenske asylsøkere i Norge som myndighetene mente ikke var i fare og dermed ikke burde få opphold. Selv om Amnesty og Helsingforskomitéen advarte sterkt mot å sende dem tilbake så fikk ingen av dem oppholdstillatelse. Begge ble funnet død i Tsjetsjenia etter utsendelsen, og obduksjonsrapporten til han ene viser at han ble torturert på de verst tenkelige måter.

Du har kalt de maskerte mennene som angrep deg medlemmer av en taft generasjon, hva legger du i det?

– I Tsjetsjenia i dag finnes det en generasjon som ikke har opplevd noe annet enn krig, vold og et autoritært regime. De har aldri opplevd et samfunn som ikke er tufet på frykt, og jeg tipper at de 20 som møtte opp for å ta oss er en del av denne tapte generasjonen.

Truls Lie, redaktør i avisen du skriver for, sa at du var en hårsbredd fra å bli drept i «helvetes forgård». Har det gått opp

ILLUSTRASJON: Jeroencommons, CC-BY (wikimedia commons)

– Det første som slo meg da de angrep oss var at jeg skulle dø på en mørk vei i Kaukasus

ØYSTEIN WINDSTAD

for deg hva du faktisk har vært med på?

– Nei, ikke helt enda. Jeg er klar over at jeg var fem sekunder fra å bli brent levende i bussen som sprengtes, men det er vanskelig å ta det inn over seg. Det første som slo meg da de angrep oss var at jeg skulle dø på en mørk vei i Kaukasus, og det var en helt uvirkelig følelse. Jeg greier ikke å sette ord på hvordan det føltes.

Russlands president Vladimir Putin har beordret full granskning av situasjonen og hans talsmann, Dmitry Peskov, har i etterkant gått ut og fordømt angrepene. Har du vurdert å sende blomster og takkekort til Moskva?

– Om jeg skal sende noe i posten så kan jeg love deg at det ikke blir takkeblomster. Dagen etter gikk Peskov ut og anklagde angriperne for å være pøbler. Det er pisspreik. De som angrep oss visste at vi var journalister og aktivister. Vi har på båndopptaker at de roper «journalister» og angrepet virket veldig målrettet. Selve etterforskningen virker mer som et spill for galleriene. Det er litt kult og litt skummelt å være en av få vestlige journalister Putin faktisk kan navnet på da.

Er det et paradoks at det er først når du er nær døden at folk er interesserte i å lytte til historien du ønsker å formidle?

– Jeg tror det også har noe med at folk ikke har vært klar over det arbeidet jeg og Ny Tid har gjennomført, det har kanskje druknet i alle andre nyheter. Det er vel et lite paradoks at hvis en norsk journalist blir banket opp så får det så ufattelig mye mer oppmerksomhet enn alt det andre jævlige som skjer her.

Selv om du lå på sykehuset og var skadet, var du flink til å dokumentere overgrepene. Reflekterte du noen gang over at det var en god historie eller tenkte du mest på å komme deg hjem?

– Da jeg lå på sykehuset ble min strategi å få mest mulig medieoppmerksomhet, som en sikkerhet for mitt eget liv. Nå skal det også være sagt at jeg ikke oppsøkte media selv. Det var plutselig en norsk journalist som hadde fått tak i sykehusets nummer, og som fikk komme inn og lage en reportasje. Så ja, om du synes det var en god historie så tar jeg det som en kompliment.

Du møtte kona di, Wajoud Mejalli, under ISFiT-festivalen i 2011, og oppfattes som idealister begge to. Hvordan har hun forholdt seg til det som har skjedd?

– Hun har vært utrolig sterk og handlingsdyktig. Hun var flink til å gå ut i media i Norge og få oppmerksomhet rundt det som hadde skjedd. Samtidig har det vært hardt for henne, og hun oppdaget at jeg var blitt skadet gjennom å lese om det på nettet.

Hva er neste prosjekt? Jeg hører klimaet i Donetsk er ganske digg om sommeren, mens Damaskus visst funker hele året, i hvert fall værmessig.

– Jeg føler det er god dekning på disse stedene, men jeg tror ikke jeg skal ha problemer med å finne en konflikt som ikke har nok søkelys på seg. Jemen, for eksempel? Fantastisk land som er involvert i en veldig kjip konflikt, det skal jeg sette fokus på.

Wow, break a leg!

– Det sier man i showbiz. Der jeg kommer fra sier man «break a good story», og det er et godt mantra å leve etter. **UD**

Studentlekene i ny drakt

I en prøveperiode skal Studentlekene arrangeres to ganger i året. Våren 2017 skal lekene arrangeres av NTNUI for sjette gang.

TEKST: **Ivan Olav Vulchanov og Jahn Ivar Kjølseth** FOTO: **Hanne Grønnestad**

I samråd mellom Norges Studentidrettsforbund (NSI) og de forskjellige studentidrettslagene gjennomføres det fra i år et prøveprosjekt under Studentlekene.

– Interessen og oppslutningen rundt Studentlekene har skutt i været de siste årene, og sammen med de forskjellige studentidrettslagene har vi besluttet å arrangere studentlekene på både våren og høsten, sier generalsekretær Marius Johannesen for NSI.

Fram til nå har Studentlekene blitt arrangert på høst- og vårsemesteret, annet hvert år om hverandre. Med den nye prøveordningen håper Marius Johannesen at det kan bidra til å utvikle studentidretten nasjonalt.

– Hovedgrunnen bak bestemmelsen er at vi oppfatter økt interesse fra andre studiebyer enn kun Trondheim og Bergen, som har vært normen før. Vi tror det vil bidra positivt til norsk studentidrett om Studentlekene rommer for enda flere deltakere, mener Johannesen.

– Løpende dialog mellom NTNUI og OSI

Det ble i fjor kjent at NTNUI kom til å få konkurranse om å arrangere Studentlekene på våren av OSI. Likevel var det kun NTNUI som sendte inn søknad til NSI denne gangen.

– Det stemmer at vi ikke søkte. Det har vært løpende dialog mellom OSI og NTNUI, og det er bedre anlegg for vårlekene i Trondheim, så vi har bestemt oss for å gå for lekene i oktober i stedet, sier

nestleder i OSI, Martin Sikkeland.

Lederen for Studentlekene 2017, Mads Bjørgan bekrefter at Trondheim og NTNUI stilte sterkere for å holde lekene på våren.

– Det har vært en uformell enighet om at vi skal få arrangere Studentlekene tidlig i vårsemesteret. Det gir oss gode muligheter til å arrangere vinteridretter, forteller han.

Studentlekene 2015 ble en kjempesuksess, og Bjørgan ser fram til at lekene atter en gang skal holdes i Trondheim.

– Kravet for å arrangere Studentlekene er å ha med minst åtte idretter, og vi satser på å ha med rundt 15, sier han.

Er det noen idretter som ikke har vært med før som nå kan bli prioritert?

– Det er litt tidlig å si, men jeg vet at NTNUI Cheerleading har meldt interesse, legger han til.

– Ingen selvfølge at NTNUI får arrangere

Tidligere har det vært vanlig at lekene ble holdt kun i Bergen og Trondheim. I februar i år ble lekene holdt i Tromsø for første gang.

– Vi har merket at flere byer har meldt interesse for å arrangere lekene, men med den dialogen vi har hatt med de andre studentidrettslagene har det ikke vært noen problemer med søkeprosessen, forteller Bjørgan.

Johannesen trekker fram størrelsen på NTNUI og erfaringen de har i å arrangere mesterskap som et

sentralt punkt i innvilgelsen av Studentlekene i 2017.

– Det er ingen tilfeldighet at de første lekene i 1999 ble holdt i Trondheim. Særgruppene i NTNUI er vant til å arrangere turneringer, og dessuten har de en kommune som er villig til å støtte opp under arrangementet og har god kapasitet på baner og idrettshaller, sier han.

Selv om de fleste Studentlekene har blitt holdt i nettopp Trondheim mener nyvalgt NTNUI-leder Emilie Zakariassen at man ikke skal ta for gitt at lekene blir holdt der i framtiden.

– Det er ingen selvfølge at NTNUI får arrangere lekene så ofte som vi gjør. Vi merker den økte konkurransen, og det ble jobbet mye med søknaden vi sendte inn til NSI, sier hun.

Usikker på resultatet

Siden det blir holdt både høst- og vårleker blir de største idrettene tidsbefestet. Det vil for eksempel kun være mulig å arrangere Studentmesterskap i håndball på våren, men ikke på høsten. Zakariassen er spent på resultatene av prøveprosjektet.

– Det vil gi større forutsigbarhet for utøvere i for eksempel volleyball og håndball. Men det kan bli vanskelig å arrangere et stort arrangement når noen av de større idrettene er tidsbefestede. Vi kan da bli sittende med to arrangementer i mindre skala enn ett stort et, sier hun.

I tillegg frykter hun at mange leker etter hverandre kan føre til overeksponering.

◀ **SER FRAM TIL NYE LEKER:** SL2017-leder Mads Bjørgan lover et flott arrangement i Trondheim neste år.

STUDENTLEKENE

- En samling nasjonale mesterskap for studenter i regi av NSI

- Ble for arrangert første gang i Trondheim i 1999.

- Fra 2010 ble lekene arrangert hvert år

- Arrangørbyene har så langt vært Trondheim, Bergen og Tromsø

- Tidsbefestede idretter

ARKIVFOTO: **Eirik Åsheim og Hans Fredrik Sunde**

– Det er en risiko for at Studentlekene som arrangement kan bli utvannet når det holdes så ofte, legger hun til.

Johannesen i NSI er enig i at utfallet er usikkert.

– Det er derfor vi har dette som en prøveperiode, sier han.

Sunn konkurranse

Johannesen er overbevist om at den økte interessen for å søke om å arrangere Studentlekene er positiv, og tror fortsatt at å arrangere to ganger i året kan løfte studentidretten.

– Det at flere byer enn Trondheim og Bergen søker vil øke konkurransen og vil bidra positivt. Vi håper på en sunn konkurranse som gjør at studentidretten blir sterkere. Det som er gøy med å arrangere det i flere byer er at lekene rent strukturelt er ganske like, men at hver av dem får en egen lokal vri, påpeker han.

Til høsten neste år har OSI som mål å kunne arrangere Studentlekene for første gang.

– Vi kommer til å søke om å arrangere Studentlekene høsten 2017 i samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner i Oslo. Om vi får innvilget søknaden vil det bli arrangert erfaringsutveksling mellom arrangørbyene i regi av NSI, sier Sikkeland.

Han håper at det eventuelle arrangementet kan framheve Oslo som studieby. Johannesen mener at i tillegg til å framheve studiebyene, er det også Studentlekene oppgave å framheve studentidretten i byen.

– Det handler om å vise byen hvilke krefter som ligger i studentidrett og kan muligens sikre idrettslagene ekstra støtte og forståelse for arbeidet de gjør lokalt. Studentlekene er flaggskipet, og vi håper den vil føre til enda mer studentidrett på studiestedene gjennom hele året, sier han

Til tross for konkurranse om å kunne arrangere er det det sportslige som står i fokus for både Sikkeland og Johannesen.

– Vi gleder oss til å komme tilbake til Trondheim i 2017, sier de begge.**UD**

Sportsredaksjonen gir rødt kort til...

TERJE SVENDSEN

NFF arrangerte nylig et møte hvor de skulle diskutere hvordan organisasjonen kunne bli mer åpen. Etter møtet nektet president Terje Svendsen å uttale seg til det samlede pressekorpsset. I andre nyheter har Sepp Blatter lovet å bli mindre korrupt om han kommer tilbake til fotballen, så fremt han får betalt for det.

DEINSTER SV

Da to av spillerne av utenlandsk opprinnelse opplevde rasistisk motivert vold i påsken, la den tyske klubben ut et photoshoppet lagbilde hvor alle spillerne hadde sorte ansikt. Fint å se at blackface-tradisjonen består for å hviske ut raseskiller. Neste gang bør de også bruke skokrem.

SPORTSREDAKTØR I UNDER DUSKEN

I forrige utgave av Under Dusken inneholdt sportssidene en sak om André Santos, den «første» portugiseren til å gå Birkebeinerrennet. Etter et par mailutvekslinger og telefoner har vi oppfattet at denne detaljen ikke stemmer, og informasjonsansvarlig i Birken har bekreftet at det må ha blitt gitt feil informasjon. Sportsredaktøren vil gjerne beklage overfor Paulo Girão som har deltatt i Birken fem(!) ganger tidligere. En beklagelse rettes også til den norske ambassaden i Portugal som postet denne feilaktige informasjonen på sine facebook-sider. Som straff får ikke sportsredaktøren se på Premier League på to uker.

SØNDAG 12. JUNI 2016

TOPP7

TRONDHEIMS RÅESTE TUR

MELD DEG PÅ:
www.topp7.no

T.T.

Trondhjems Turistforening

T

ILLUSTRASJON: Lars Martin Rossvik

Fotballkamp eller snøballkrig?

KOMMENTAR

TONE HØILAND WEEN

Sportsjournalist

Tippeligaen 2016 er i gang, og i år var det en rekordtidig start. De to første rundene var preget av snømengder i nord, nylagt gress som ikke ville sette seg på grunn av frost i bakken og lavt tilskuertall. Aldri før har Tippeligaen startet så tidlig som i år. Kritikken har kommet på løpende bånd, men Norges Fotballforbund sier at tidlig tippeligastart har kommet for å bli.

NFF argumenterer med at kvaliteten på landslaget vil bli bedre med en lengre tippeligasesong, og sier at det er viktig at spillerne på landslaget har spilt seriekamper før landslagskamp i mars. Alle kan vel være enige i at det er viktig å heve nivået på landslaget, men om dette er løsningen er mer usikkert. I Sverige, hvor de faktisk skal til EM, har de sesongstart 2.april. Nabolandet vårt har klart å finne en løsning på det, så hvorfor kan ikke vi?

Landslagssjef Per-Mathias Høymo har ytret ønske om å snu om på fotballsesongen i Norge. Får han viljen sin kan vi oppleve at det også blir fotballkamper i desember, januar og februar. Hvis målet er å heve nivået på landslaget gir det ingen mening at spillerne skal måtte spille kamper på gressmatter som ikke sitter, i så kraftig snøvær at man knapt ser ballen. Det blir ikke kvalitetsfotball av det. Hvorfor kan vi ikke heller spille flere kamper om sommeren, når baneforholdene er bedre, og få mer kvalitetsfotball? Jo bedre kvalitet, jo mer øker interessen. For spillere som skal vise seg frem for klubber i utlandet vil det også være en fordel å spille kamper på gode baneforhold, og ikke på en gressmatte der ballen spiller sin egen kamp.

Hvis Tippeligaen skal starte såpass tidlig som i år, bør de første serierundene bli lagt til sør-Norge, eller de banene hvor de har kunstgress. Ikke i Tromsø, hvor første seriekamp var preget av hardt snøvær, og banemannskapene måtte måke banen for snø før kampen og i pausen.

Odd-trener Dag-Eilev Fagermo sa til TV2 etter serieåpningen at det er en skam at det ikke er krav til baneforhold, når det stilles såpass store krav til dopingrom og lisenser, og han har et poeng. Med dårlige baneforhold vil kvaliteten på fotballen svekkes og det så vi tydelig under første serierunde, der kun tre av kampene hadde mer enn ett mål.

Det vil ikke bare ha konsekvenser for banene å starte sesongen så tidlig som i år, men også for tilskuertallet. NFF har tydeligvis ikke tenkt over at Norge er en vinternasjon, hvor vi fortsatt er opptatt av å se på skisport i mars. Årets sesongåpning var lagt til avslutningshelgen av VM i skiskyting, og interessen for det viste seg å være langt større enn interessen for serieåpningen. I Kristiansand var det kun 3600 tilskuere under første hjemmekamp, som er krise. Såpass lave tilskuertall vil svekke klubbene kraftig økonomisk. Det er tragisk at når de få som faktisk hadde tatt seg tid til å dra i tillegg blir vitne til en kamp hvor man kan lure på om det er en fotballkamp eller snøballkrig man ser på.

Studiebygda Volda

Volda er kjent for eit godt studentmiljø, med eit mangfald av lag og organisasjonar. Engasjerte studentar gir studiebygda årlege høgdepunkt som Fadderveka, VEKA, Animation Volda, Den Norske Dokumentarfilmfestivalen og X2. Høgskulen i Volda har om lag 4000 studentar, og er den største høgskulen i Møre og Romsdal. Høgskulen er også av dei største i landet på internasjonalisering, og det blir, om ønskeleg, lagt til rette for eit semesteropphald i utlandet.

- Høgskulen tilbyr studium innan:**
- Lærarutdanning
 - Medie- og journalistfag
 - Helse- og sosialfag
 - Språk og litteratur
 - Historie og religion
 - Estetiske fag, kunst- og musikkfag
 - Idrett og friluftsliv
 - Administrasjon, planlegging og leing

hivolda.no | studiebygda.no

[f](#) [t](#) [i](#) [s](#) / hivolda

HØGSKULEN
I VOLDA

Forbruket vårt skader miljøet mest

60 prosent av klimagassutslippet kommer fra private husstander. Forbrukere må endre holdningene sine, mener NTNU-forskere.

TEKST: Martha Holmes FOTO: Hedda Rysstad

Klimadebatten har rast om alt fra bilfritt sentrum i Oslo til vindmøller i Sør-Trøndelag, men vårt private forbruk og miljøpåvirkningen fra det er en annen viktig del av regnestykket. Det er nettopp dette stipendiat Diana Ivanova og forsker Kjartan Steen-Olsen ved institutt for energi- og prosesseteknikk ved NTNU har forsket på. De har sammen med førsteamanuensis Richard Wood, stipendiat Gibran Vita og forsker Konstantin Stadler ved NTNU, samt Arnold Tukker ved universitetet i Leiden og Edgar Hertwich ved Universitetet i Yale sett på 43 land og undersøkt hvor mye av utslipp og ressursbruk som kan spores fra det som forbrukes i husholdningene.

– Vi ønsket å se hvor viktig dette forbruket er i den store sammenhengen, ettersom vi ofte er raske til å skyldte på andre. Det viser seg at hoveddelen av miljøkonsekvensene kommer fra privat forbruk, forteller Ivanova.

Måler utslipp per husstand

Omtrent 60 prosent av klimagassutslippene i landene forskerne har sett på kommer fra husholdningers private forbruk. Innenfor dette havner klimagassutslipp som følger fra tjenester, produkter, klær, hus, mat og transport som brukes av den gjennomsnittlige husholdningen. I tillegg har de beregnet vann-, ressurso- og landforbruk fra de samme kategoriene, der husstanders privatforbruk utgjør hele 80 prosent av totalforbruket. Dette kommer i hovedsak av at mye land, vann og ressurser brukes i produksjonen av mat.

– Norge importerer mange forbruksvarer fra andre land. Utslippene fra forbruket vårt gir derfor et helt annet bilde enn nasjonale utslippsmål, forteller Steen-Olsen.

Nordmenns fotavtrykk er stort

Når man ser på avtrykket til hver enkelt husstand på denne måten, kommer ikke Norge like godt ut som vi vanligvis gjør når man bare ser på energiforbru-

FORBRUKSFORSKNING: Diana Ivanova og Kjartan Steen-Olsen har forsket på konsekvensene av privat forbruk. FOTO: Lasse Georg Tønnessen

ket og produksjonen i landet. Mange av produktene som forbrukes er produsert i og importert fra andre steder, og miljøkonsekvensene av dette regnes også med av forskerne. De kategoriene der de norske husstandene forbruker mest er mat, transport og hus. Norge er dessuten et av de 43 landene som har høyest forbruk av materielle ressurser.

– Hvis du har et smalt syn på det som skjer i hvert enkelt land kan det se ut som om Norge gjør det veldig bra, men er vi interesserte i en langvarig forbedring av miljøsituasjonen i verden så må vi ha et annet perspektiv, sier Ivanova.

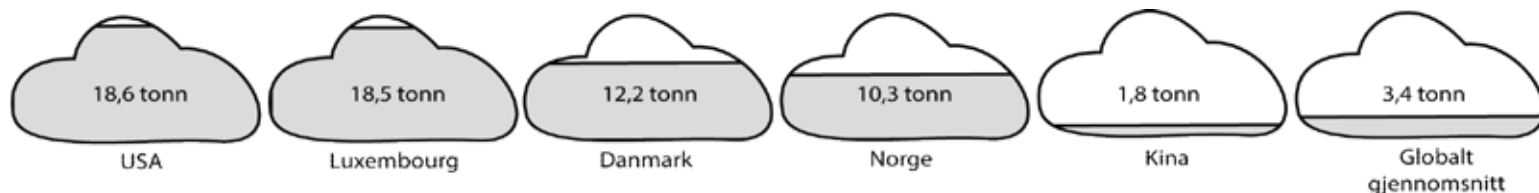
Generelt øker forbruk, og dermed utslipp, i takt

med rikdom og velstand. Kjartan Steen-Olsen så sammen med Wood og Hertwich spesifikt på klimagassutslippene fra husholdninger i Norge, og fant at utslippene knyttet til forbruk i den gjennomsnittlige husstanden har økt med 26 prosent fra 1999 til 2012.

En holdningsendring må til

Selv om Norge har relativt ren elektrisitet, forbruker nordmenn varer produsert i og importert fra Kina og andre utviklingsland. En gjennomsnittlig norsk husstand brukte 511 000 kroner på varer og tjenester i 2012, noe som utgjorde 22,3 tonn karbondioksid. Steen-Olsen og Ivanova mener det må en holdnings-

CO2-ekvivalenter pr. husstand:

FORKLARING AV MÅLENE: Karbondioksid, lystgass, metan og fluorgasser er regnet om til CO2-ekvivalenter etter gassenes evne til å varme opp atmosfæren. Det materielle avtrykket måles i tonn ressurser. Grafikk: Hilde-Katrin Hagen Fjørtoft

Kilde: Environmental Impact Assessment of Household Consumption (2015), Journal of Industrial Ecology

MILJØSKADELIG: Ferdigprodukter som frossenpizza krever store mengder ressurser når de produseres og transporteres.

endring til for at vi skal se en langvarig forbedring i verdens miljøsituasjon.

– Når man går inn i en butikk og skal handle mat tenker man ofte på hvor sunne enkelte matvarer er. Man burde også ha en slags automatisk tanke om hvor stort miljøavtrykk produktene man kjøper har, sier Ivanova.

Synes dere at forbrukerperspektivet har blitt underkommunisert i det grønne skriftet?

– Jeg mener det tradisjonelt er et fokus på produsenter og ledere i miljødebatten, og ikke så mye på forbrukeren. Det å se direkte på forbrukeren har et enormt potensiale i miljøpolitikken, enten gjennom statlige reguleringer eller bare gjennom frivillige endringer i forbruket som kommer når folk får mer informasjon. Valgene vi tar i hverdagen er veldig viktige, sier Steen-Olsen.

Kutt i kjøtt og ferdigprodukterW

Ivanova og Steen-Olsen peker på at det ikke alltid er like lett å bli mer miljøvennlig dersom man ikke vet hvordan man skal starte.

– Når det kommer til matvarer ser vi på alle dyreprodukter som ressurskrevende produkter. Det er lurt å redusere forbruket av dyreprodukter, men man trenger ikke å bli veganer for å få det til. Det går særlig mye ressurser inn i produksjonen av ferdigprodukter, så man bør lage så mye mat som mulig fra bunnen av, sier Ivanova.

I tillegg forteller hun at er det lurt å heller bruke tjenester enn varer der man kan. For eksempel kan man leie eller dele bil, i stedet for å eie egen bil. Steen-Olsen peker på flyturer som en av de tingene som kan ha størst innvirkning raskest.

– Dette er en av de mest miljøskadelige aktivitetene. En ferieflytur kan gi like store utslipp som å kjøre barna på skolen hver dag i et år, sier Steen-Olsen.

Ivanova understreker at forskningen kun undersøker forbrukets miljøkonsekvenser, og at det er forskernes personlige mening at man kan redusere konsekvensene fra eget forbruk gjennom å ta miljøvennlige valg.

– Jeg tror man kan redusere konsekvensene fra forbruk gjennom ulike kanaler som forbrukeratferd, sosiale grupper, mediene, politikken og gjennom forretningspraksis. Dette er min personlige mening og ikke en konklusjon fra vår analyse, forklarer Ivanova.

— Vi er alle syke av forbruk, drevet av misnøye og usikkerhet. Og vi elsker det.

FRODE NYENG

Dosent i filosofi ved Handelshøyskolen i Trondheim

Forbrukerne trenger miljøkunnskap

Leder Guro Igesund av Framtiden i våre hender sitt studentlag i Trondheim mener resultatene fra forskningen setter fokus på hvor viktig det er at forbrukere føler ansvar for miljøet.

– Det at en slik framstilling av data kommer litt brått på er kanskje en del av problemet. Vi føler ikke et ansvar for at forbruket av varer og tjenester må minimeres for at ressursbruken skal ligge på et akseptabelt nivå.

Hun har tro på at forbrukerne kan ta bedre valg

dersom de får mer kunnskap om hva som er godt for miljøet. Derfor etterlyser hun tydelige tips til gode forbrukervalg og tilrettelegging og belønning for å følge disse.

– En følelse av ansvar er nok veldig viktig for å begynne å tenke på nye løsninger, men at det faktisk også er lønnsomt å handle miljøvennlig er noe jeg tror trengs for at endringene i forbruksmønster skal vare.

Naivt å tro på endrede forbrukerholdninger

Dosent i filosofi Frode Nyeng ved Handelshøyskolen i Trondheim mener derimot at å oppnå en holdningsendring for å endre atferd hos forbrukerne ikke bare er vanskelig, men umulig.

– Det gode liv med enkle midler er en livsstil for en liten gruppe idealister. For alle andre, og for samfunnet som helhet, går veien via stegvise politiske løsninger.

Nyeng, som har forsket på blant annet forbrukerpsykologi, forbrukerkultur og filosofi og økonomi, mener en idealistisk endring innenfra ikke vil finne sted. Endringer må fremprovoseres av politiske tiltak utenfra.

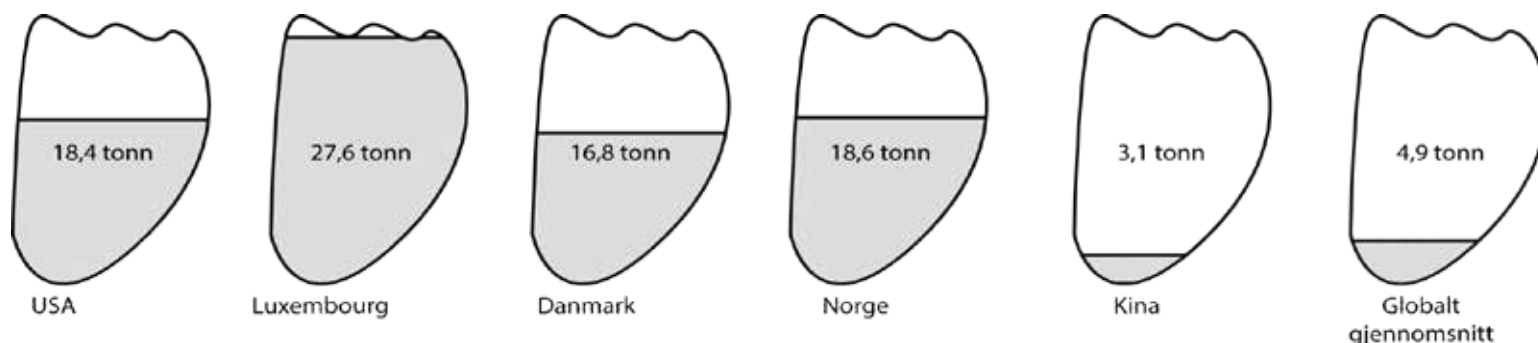
– Vi er alle syke av forbruk, drevet av misnøye og usikkerhet. Og vi elsker det.

Nødvendig med grenser satt ovenfra

Nyeng mener holdningsendringer i samfunnet ikke vil komme av seg selv, men som et resultat av forbud og lover man må forholde seg til.

– Jeg mener koblingen mellom forbruk, livsstil, status og identitet er blitt så grunnfestet i oss alle at vi trenger hjelp i kraft av forbud og atferdsendrende

Matrielt avtrykk pr. husstand:

grenser satt ovenfra. Folk sluttet ikke å røyke på grunn av endrede holdninger, men av ting som røykeloven.

Seteavgiften på fly er et eksempel på typen grenser satt ovenfra som Nyeng mener er riktige. Han mener et miljøbevisst, lavt forbruk ikke kan gå hånd i hånd med full valgfrihet og et fortsatt vekstorientert næringsliv. Forbrukerperspektivet er viktig, fordi dersom forbruket ikke reduseres vil andre miljøtiltak ha liten virkning.

– Så lenge man fortsatt vil vokse som helhet, påløper det kostnader i form av tap av natur- og miljøverdier. Å klare seg med mindre synes strengt nødvendig, gitt at man har et verdisyn der naturen må kunne verdsettes for sin egen del.

– Redusert forbruk er det eneste riktige. Selv om man bruker penger på noe lite miljøskadelig, går pengene tilbake i økonomien. De som tjener dem kan forbruke dem eller investere dem i mer vekst.

– Dersom vi ønsker en ny kurs for å bedre miljøet og klodens klima, er redusert forbruk det eneste mulige. Ikke riktigere forbruk. Med mindre jeg kan forutsette at alle tenkert like miljøriktig som meg.

Nyeng poengterer at selv om motorer har blitt mer miljøvennlige, kjører og flyr vi mer.

– Det hjelper ikke med bedre teknologi så lenge den inngår i en verden på forbrukerspeed.

Forbrukerne har et valg

Igesund mener i motsetning til Nyeng at forbrukernes valg er viktig i den store sammenhengen. Selv

HØYE UTSLIPP: Nordmenn flyr og kjører mer enn før, og slipper ut mer i transportsektoren.

om tilretteleggingen kunne vært bedre i dag, mener hun vi alle har muligheten til å redusere vårt miljøavtrykk.

– Det å tenke over hva i hverdagen en tror er mest miljøskadelig og så kutte ned kan føles som piss i havet, men det gir sterke signaler til produsenter om flere gjør det. Forbrukerens makt er ikke noe tull, sier hun.

Hun mener det er kunnskap som former den poli-

tiske viljen i folket.

– Framtiden i våre hender jobber for at kunnskapen skal øke, og dette tror vi skaper holdninger som påvirker hva folk velger å gjøre på valgdagen. Hvis vi bare skal sitte og vente på at politikerne tar ansvar for klimatiltakene blir det mindre kunnskap i omløp og større risiko for at politikerne feiger ut for å holde på stemmer. **UD**

Studere på Svalbard?

Universitetssenteret på Svalbard tilbyr studier i
biologi, geologi, geofysikk og teknologi

Søknadsfrist: 15. april
Mer info: www.unis.no

Boligsparing uten studentperspektiv

BSU er en av de beste økonomiske ordningene her til lands, men kan være problematisk for studenter.

TEKST: **Henriette Sandberg**

ILLUSTRASJON: **Nora Birgitte Johansen**

Boligsparing for unge (BSU) er en spareordning som tilbys hos de fleste banker i Norge. Det er en meget gunstig spareform som alle som har muligheten bør benytte seg av, ifølge første-amanuensis Are Oust ved Handelshøyskolen i Trondheim.

– Fra 2016 kan en maksimalt spare 25.000 kroner i året i BSU. Lavere årlig sparebeløp er selvfølgelig tillatt. Maksimal samlet sparing i ordningen er 300.000 kroner, og det er mulig å spare inntil det året en fyller 33 år, sier Oust.

Vanskelig for studenter

Ettersom 25.000 kroner er maksbeløp per år i ordningen, og en totalt kan spare 300.000 kroner, tar det 12 år å nå samlet maksimal sparing og dermed få benyttet seg av ordningen til det fulle. For å best mulig utnytte ordningen slik den er nå må en senest begynne å sette inn penger det året en fyller 22 år. De aller fleste må da starte å spare mens de er studenter.

– Som student kan dette være krevende siden økonomien ofte er trang, og man er avhengig av de ekstra pengene man tjener, sier Oust.

I tillegg til problemet med tilstrekkelig likviditet, vil studenter også møte en annen utfordring når det gjelder å få utbytte av maksimal sparing hvert år. For å få fradrag på skatten må en ha høy nok inntekt (69.650 kroner i 2015). Om den samlede skatten et år er mindre enn skattefradraget en får fra BSU, mister en det overskytende fradraget.

– Det kan også legges til at andelen som faktisk klarer å nå sparetaket er meget lav at mange derfor ikke får med seg hele fradraget. Neste gang det er på tide å forbedre ordningen bør det være fra et studentperspektiv.

Med dagens rente vil det likevel lønne seg for studenter å sette et eventuelt overskudd inn på BSU, da den har en høyere rente enn andre kontoer.

– For å få med seg den gode renten er det lurt å sette inn så tidlig som mulig, sier seniorrådgiver Trine Pettersen i salgs- og markedsstøtte i DNB.

Betinget skattefradrag

Med BSU vil 20 prosent av sparebeløpet bli satt som fradrag på skatten. Ved sparing av 25.000 gir dette et fradrag på 5.000 kroner, opplyser Oust.

– Ved oppnåelse av maksimalt sparebeløp har en fått et samlet skattefradrag på 60.000 kroner. Skattefradraget forutsetter at sparebeløpet benyttes til kjøp av bolig eller nedbetaling av gjeld knyttet til bolig kjøpt etter at BSU-avtalen er inngått, sier Oust.

Det er bare mulig å inngå én avtale, men avtalen kan flyttes mellom banker. Dersom sparebeløpet tas ut av kontoen uten at beløpet benyttes til boligkjøp eller nedbetaling av gjeld, vil det utlignes et tillegg i neste års skatt likt summen av de skattefradragene som er gitt. **UD**

Les mer på dusken.no

NTH-RINGEN

Ditt vitnemål i gull

Produsert av
GULLSMED
**KARL-
GÅRD**

Den originale NTH - ringen for
sivilingeniører og sivilarkitekter
finner du hos oss.

Rask levering!

DAHLSTVEEN

en del av mestergull

OLAV TRYGGVASONSGT 24 • TRONDHEIM •
WWW.GULLSMEDDAHLSTVEEN.NO • TLF. 73 52 58 06

Skal du utdanne deg videre i utlandet og trenger ekstra penger?

Marie Bachkes Reiselegat for Ungdom deler ut stipender på opptil 50.000 kr til ungdom under 30 år, hjemmehørende i Trondheim og omegn, for videreutdanning og/eller erverv av erfaring som kan anvendes hjemme i næring eller annen virksomhet.

Nærmere opplysninger, betingelser og søknadskjema finner du på reiselegatet.no

Søknadsfrist: 10.april

Jakten på studenthybelen

I disse tider leter studenter etter nye steder å bo i Trondheim. Disse fem leie-vettreglene kan komme godt med i hybeljakten.

TEKST: Ane Juul

FOTO: Lasse Georg Tønnessen

1 Begynn planleggingen i tide

Analysesjef Jan Håvard Valstad i Eiendomsme-gler 1 Midt-Norge anbefaler å starte jakten tidlig. Han forteller at leiemarkedet i Trondheim tidligere har vært preget av lange køer og «budrunder», men at leiemarkedet i år forventes å være mindre presset, slik det var i fjor.

– Studentene bør bruke våren til å orientere seg om hva som finnes, men nye studenter kan vente med å ta en beslutning til studieplassen er sikret, sier Valstad.

For studentene som allerede bor i Trondheim, men som ønsker ny bolig, er det derimot ingen grunn til å vente.

– Mitt tips til disse studentene er å flytte inn når andre flytter ut, rett før sommerferien. Da unngår de å konkurrere med nye studenter, sier han.

2 Ta aldri en hybel usett, og merk deg nøkkel-egenskaper ved boligen

Daglig leder Petter Raaness i Jushjelpa Midt-Norge råder studenter til å se boligen før kontrakten underskrives. Lars Aasen, daglig leder i Leieboerforeningen, oppfordrer til å blant annet merke seg pris,

beliggenhet og planløsning.

– I tillegg bør man sjekke forventede strømkostnader og brannsikkerhet i boligen. Eldre boliger er ofte dyrere å varme opp, men har bedre luftkvalitet. Alle leieboliger bør ha brannslukningsutstyr, røyk-varslere og to godkjente rømningsveier, så sjekk at dette er på plass, sier Aasen.

Videre kan det være lurt å undersøke om radon-tester er foretatt, og om leiligheten i det hele tatt er godkjent som bolig. I tillegg bør man være på vakt for tegn på muggsopp og annen sopp.

– Jeg ville holdt meg unna boliger med merkbar muggsopp. Å bevise at soppen utgjør en mangel i henhold til husleieloven senere kan bli vanskelig og dyrt, forklarer Raaness.

3 Ikke inngå leieforhold uten å forstå kontrakten

Jushjelpa Midt-Norge bistår blant annet studenter med gratis rettshjelp og ser at mange binder seg til leiekontrakter uten å være klar over konsekvensene. Raaness forklarer at det finnes to typer leiekontrakter.

– Tidsbestemte kontrakter utløper uten oppsigelse etter minst tre år, og unntaksvis etter ett år. De

er i utgangspunktet oppsigelige, med mindre utleier skriftlig opplyser om at den ikke kan sies opp i leietiden. Da kan ikke kontrakten sies opp av hverken utleier eller leietaker, han.

Kontrakter som ikke er tidsbestemte kan også ha en bindingstid hvor du ikke kan si opp, og har ofte oppsigelsestid.

– Jeg har sett kontrakter med oppsigelsestid på opptil to år, så dette bør sjekkes, råder Raaness.

Et annet viktig punkt i kontrakten er vedlikeholdsplikten til leietaker. Aasen oppfordrer til å sette seg inn i hva kontrakten sier om denne.

– Husleieloven gir avtalefrihet når det kommer til leietakers vedlikeholdsansvar. Det kan for eksempel stå i kontrakten at det ikke er lov å spikre i veggene, eller at leiligheten skal overlates til utleier i samme stand som ved innflytning. Hvis leietaker ikke forstår sin plikt, kan kravene i ettertid nå store summer, advarer Aasen.

4 Det er ingen skam å kreve sperret depositums-konto

Jushjelpa i Midt-Norge behandler mange saker som omhandler depositumsutbetalinger, og Raaness trek-

LEIEKONTRAKT: Petter Raaness i Jushjelpa har sett leiekontrakter med oppsigelsestid på opptil to år.

ker fram viktigheten av regulert depositum. Dette innebærer at pengene settes inn på en sperret konto i leietakers navn, og ikke på en brukskonto i utleiers navn. – Hvis kontoen ikke er sperret kan utleieren holde tilbake depositum på grunnlag av en fiktiv skade. Vi har erfart at slik svindel kan forekomme her i Trondheim, opplyser Raaness.

5 Dokumenter alltid skader ved overtakelse, og meld fra om dem innen rimelig tid

Aasen råder leietakere til å gå nøye gjennom boligen før alle møblene er flyttet inn, og dokumentere eventuelle skader. Det beste er å ta bilder med datostempling.

– Det lønner seg også å si raskt ifra til utleier om skadene, og kreve dem reparert. Dette må gjøres innen rimelig tid, i praksis to uker. Hvis leietaker ikke informerer om skadene kan vedkommende få dem mot seg senere, opplyser Aasen.

Leietaker bør også si fra til utleier om mangler som oppstår underveis i leietiden, også her innen rimelig tid. Hvis skaden er alvorlig plikter leietakeren til å informere om den straks, ellers kan utleier kreve erstatning fra leietakeren.

– Hvis leietaker ikke opplyser utleier om skader, og disse blir mer omfattende, kan utleier kreve erstatning fra leietakeren, sier Aasen. **UD**

FLYTT INN FØR SOMMEREN: Etablerte studenter bør sikre seg ny bolig når andre flytter ut, rett før sommerferien.

Tre på gata:

Kristin Holtmon (25)
Student, Gløshaugen.

Hvilke erfaringer har du med å leie bolig under studiene?

Jeg leide en bolig på Ila som var fryktelig. Det var luftvakuum i leiligheten, så jeg hadde mye vondt i hodet. Stedet jeg bor nå er jeg godt fornøyd med.

Hva sjekker du på visning?

Det er viktig at boligen har rikelig med lys, for humøret. Ellers sjekker jeg at den er godt ventilert, og at kjøkken og bad har en viss standard. Beliggenhet er også viktig for meg.

Passer du på å dokumentere mangler i boligen når du flytter inn?

Ja!

Markus Stensholt (26)
Student, Gløshaugen.

Hvilke erfaringer har du med å leie bolig under studiene?

Jeg har både gode og dårlige erfaringer. Det første stedet jeg bodde var ikke isolert, så vi hadde ofte valget mellom høy strømrregning eller boblejakke innendørs. Jeg er veldig fornøyd med stedet jeg bor nå, alt er inkludert i leien og boligen har god standard.

Hva sjekker du på visning?

Jeg merker meg pris, hva som er inkludert i leien, og standard på boligen. Jeg har også erfart at man bør sjekke beliggenheten.

Passer du på å dokumentere mangler i boligen når du flytter inn?

Ja, det gjør jeg!

Rebecca Rothe (19)
Student, Gløshaugen.

Hvilke erfaringer har du med å leie bolig under studiene?

Jeg bor i kollektiv, og har bare positive erfaringer fra stedet jeg leier. Utleieren er veldig grei.

Hva sjekker du på visning?

Jeg var ikke på visning i boligen jeg leier, men bildene så bra ut og jeg var i kontakt med noen som allerede bodde der. Det var betryggende.

Passer du på å dokumentere mangler i boligen når du flytter inn?

Ja, jeg passet på å sjekke for skader der jeg bor nå.

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. Lengden på et innlegg begrenses til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på dusken.no.

Kontakt debattredaktør Ingrid Skogholt på debattredaktor@studentmediene.no

Trump, politikk, og sirkus

For å forstå en politisk klovn må man først anerkjenne manesjen der de regisserte politiske ritualene blir kommunisert.

DEBATT

Øyvind Eikrem

Psykolog og sosialantropolog ved NTNUs institutt for anvendt sosialvitenskap

Selv for det amerikanske politiske etablissementet og journaliststanden, «the herd of independent minds» som Harold Rosenberg kalte dem, har det nå begynt å demre at Donald Trump faktisk kan vinne årets presidentvalg. Trumps nominasjon som det republikanske partiets foretrukne kandidat synes nå forholdsvis opplagt, og en rekke meningsmålinger bekrefter at mannen sanker stemmer fra et bredt lag av amerikanske velgere.

Dette har fått mange til å stille spørsmålet om hva som egentlig skjer i USAs politiske landskap.

De forklaringene som tilbys av hovedstrøms kommentatorer som for eksempel økende sosial ulikhet, sosial fremmedgjøring og manglende tillit fra folket til den politiske klasse hviler på en antakelse om at folket ønsker en statsmannsaktig, opphøyet skikkelse som framviser politiske dyder som sinnsro, dømmekraft og verdighet, og i tillegg er kunnskapsrik om de relevante saksfeltene. Trump er i alle fall det motsatte av denne beskrivelsen: Hans politiske modus operandi er personangrep mot alle andre og framhevelse av egen fortreffelighet. Hans simple vulgaritet og selvskryt synes grenseløs. Han framstår videre som fullstendig uvitende om kompliserte saksforhold og tidvis dyrker sin uvitenhet uten blygsel. Og det er hans politiske stil som har fått de amerikanske kommentatorene til å anse ham mer som en klovn enn en seriøs kandidat til landets høyeste politiske embete. Slike karakteristikk viser hvor lite de som skal være eksperter har forstått av Trump og det politiske skuespill.

Trump på sin side har nok forstått betydelig mer av celebritetsdyrkelsen og behovet for irrasjonelle uttrykk som preger samtiden. I en verden fylt av tøy, illusjon og overdrivelser, er det ikke vanskelig å se at Trump lett kan gestalte rollen som en frelser i opposisjon til det politiske etablissementet. I de politiske ritualene inntar Trump scenen, lister opp en rekke tall og faktoider, fornærmer sine motstandere, inviterer andre berømteter til å hylle ham og sprer selv forestillinger av ymse kvalitet. Konklusjonen er det som betyr noe: Trump er mannen som skal «Make America great again!» Innvendingen om at ting er feil eller usammenhengende, betyr ingenting. Den glatte overflaten er fokus, ikke det som eventuelt måtte befinne seg i dybden. På Facebook eller Twitter er det heller ikke plass til lange resonnementer og forbehold, bare til en punchline.

La oss se på myten som bygges: Trump er en vellykket og fryktløs person som skal bruke sin styrke for å redde Amerika. Han er uovervinnelig og hans seier er uunngåelig. Ordene som akkompagnerer symbolbruken og ritualiseringen er en samling enkle tankefigurer: systemet er ødelagt, alle er inkompetente og det må handles for at ting ikke skal gå fullstendig til spille. Selv den kritiske observatør kan vanskelig unnlate å se underholdningspotensialet hos Trump. Her er nøkkelen til å forstå hans suksess. Saken er nemlig den at hans manglende politiske erfaring, hans vulgære stil, det totale fravær av holdbare politiske løsninger og hans outrerte synspunkter, betyr intet ettersom Trump opererer innenfor et fantasilandskap. Tvert imot, hans opplagte mangler synes å nære forestillingen om at nettopp han er rett person. I den fantasiskapte verdenen, akkurat som i de amerikanske TV-showene publikum ser hver eneste dag, gir ideer som murer mot Mexico som mexicanerne selv må betale for god mening.

Et svar på hvorfor Trump kan ende som USAs neste president, må ta høyde for karakteren til den politiske diskursen i landet. De fleste amerikanere leser ikke New York Times. De er hverken velinformerte eller utøver nevneverdig kritisk skjønn i sine analyser. Deres politiske referanserammer handler mer om en symbolsk collage, hvor emosjonelt ladete elementer fra hverdags erfaringene til menigmann

dyttes sammen med slagord i massemedia.

Trump sin inntog på den sentrale politiske scene fullender kanskje prosessen med at «politikk» handler om alt annet enn politikk. Men en bør samtidig forstå at forskjellene mellom Trump og de andre kandidatene i substans i all hovedsak er nyanser, ikke vesensforskjeller. Det har lenge eksistert en avgrunn mellom hva folk flest og den politiske klasse mener i politiske spørsmål. PR-firmaer har lenge bestemt hvilke synspunkter det er mulig å innta for ulike kandidater. Og Wall Streets pengestrømmer har lenge vært den beste prediktoren for hvem som vinner presidentvalget til slutt. Disse forholdene verken begynte eller slutter med en eventuell Trump-seier i et presidentvalg.

Første skritt for en forståelse av Trumps suksess er følgelig å anerkjenne på hvilket nivå de regisserte politiske ritualene kommuniserer. Mannen tilfredsstiller opplagt en dyp emosjonell stemning i folket som ikke bør undervurderes som politisk potent faktor. Graham Wallas påpekte i sin *Human nature in politics* (1908) at den intellektualistiske feiltakelse i betraktninger av politiske fenomener var forholdsvis allmenn. De som studerte politiske prosesser var blinde for de emosjonelle og irrasjonelle sidene av det som foregikk. En konklusjon som kan trekkes er at dagens kommentatorer synes å gå i den samme fella som Wallas beskrev for 108 år siden. Og da forblir Trumps suksess et mysterium.

Byen trenger medlemsfrie utesteder

Samfundet bør gå fram som et eksempel for å øke interaksjonen mellom norske og utenlandske studenter.

DEBATT

Magnus Nordal Hauken
Femteårsstudent

Hvor møtte du sist en utvekslingsstudent andre steder enn i en studiesammenheng? Kanskje på Downtown en sen torsdagskveld på et litt for svett dansegulv? Eller på NTNUI dans' salsatimer? Eller er du faktisk en av de som enten er «buddy» eller som av andre grunner har karret deg opp til Moholt på en skikkelig, internasjonal etasjefest?

Spørsmålet jeg burde stille er vel kanskje hvor du *ikke* har møtt en utvekslingsstudent sist? På Blæst var det kanskje noen som snakket engelsk, men vent,

de var visst litt eldre forskere, med fast inntekt. På Samfundet møter man jo mye rart, men i Bodegaen er det vel strengt tatt fortsatt mest nordmenn som lengter tilbake til russetida. I de andre lokalene finner du en god blanding av «seg selv nok» - usosiale frivillige og noen gjenger med siving-studenter som har kledd seg ut i en eller annen anledning. Det er nok få som melder seg inn i Samfundet og kjøper medlemskap for kun ett semester. Gidder man da å betale 80 kroner for å komme seg inn der når Moholt er en femmer unna?

Jeg må ærlig si at jeg ikke har vært på Mint på en stund, men husker fra Gossip-tiden at det van- ket internasjonale studenter i flere etasjer i de sene kveldene. Sammenhengen var klart billig øl og gratis inngang for utvekslingsstudenter. Som halvengasjert

«buddy» har jeg også tatt del i internasjonale forsamlinger i kjelleren på 3B. Det må vel være der de er fortsatt, eller på andre steder hvor eierne har funnet ut at man faktisk kan tjene noe på denne gruppen av utvekslingsstudenter. Ja, for de kjøper faktisk drikke de også, men ikke til enhver pris.

Det er satt på spissen å si at studentene i Trondheim lever i to verdener, avhengig av om du kommer fra Norge eller andre steder. Jeg tror det kan være bra med en større grad av interaksjon mellom de to gruppene. En start kan være å slutte å operere med medlemskap som gjør det billigere på utesteder for enkelte basert på hvor lenge man skal være i byen. Samfundet, som bør være en aktuell og lavterskel møteplass for alle byens studenter, bør gå foran som et godt eksempel.

Første portugiser til å gå Birken, my ass!

Jeg heter Paulo Girão, er fra Portugal, og har bodd i Trondheim siden 2002. I siste nummer av Under Dusken dukker det opp en forbløffende artikkel om den første portugiseren som går Birken på ski.

For noe tull! Jeg har gått Birken fem ganger (første gang var i 2006), alle av dem med NTNUI langrenn. Siste gang var i 2013. Min beste tid fikk jeg i 2012 med fire timer og 49 minutter. Jeg har også gått løpene Marka Rundt sju ganger, Rennsfjellrennet to ganger, Vasaloppet én gang, Skieneren tre ganger, Markatrimmen tre ganger, osv. Jeg er nevnt med navn i Thor Gotaas Femmila-bok, i et kapittel om femmilas historie organisert av NTNUI langrenn. Jeg pleide å trene sammen med NTNUI langrenn i årevis og ble med på flere treningsleirer i Sverige. Bare spør folk i NTNUI langrenn, de kan bekrefte det! Folk der syntes det var morsomt å alltid ha med en portugiser.

Uansett, det har også vært en annen portugiser fra Stavanger som gikk Birken etter meg, selv om jeg ikke husker navnet. Så derfor: Første portugiser i Birken, my ass!

FOTO: Birken AS, Geir Olsen

Entreprenørskap til besvær?

En framtid skapes like utenfor det runde røde, svarer Torgeir Aadland samfundet-lederens innlegg.

ILLUSTRASJON: Nora Birgitte Johansen

DEBATT

Torgeir Aadland

Doktorstipendiat ved NTNUs Entreprenørskole og med-gründer av Voico AS

Samfundetlederen skriver i Under Dusken (#5 2016) at entreprenørskapsmiljøet ved NTNU går i feil retning. At NTNUs Entreprenørskole sliter med å vise «noe videre matnyttig» i studentenes prosjekter. At innovasjonen som foregår er gjennom «raske apper». At innovasjonen går imot slagordet «NTNU-kunnskap for en bedre verden». Jeg kunne ikke vært mer uenig i påstandene.

NTNUs Entreprenørskole har lagt grunnlaget for mange bedrifter som bygger på kunnskap fra NTNU. Flere av disse forsøker å gjøre verden til et bedre sted. Connect LNG er en bedrift som gikk ut av Entreprenørskolen i 2013, og som i dag har utviklet et system for leveranse av gass, som LNG, til rurale øyer uten kostnadskrevende utbygginger av kaier. One Earth Designs har en framtidssisjon om å kunne levere solgriller med varmelager til afrikanske land, for å slik forhindre avskoging og matlagning over giftige bål innendørs om natten. Ser man på Norge og våre utfordringer, så har Assitech utviklet en trappe-rullator for eldre, som kan bidra til trening og sikker trappegang for dem som bygde landet vårt.

Av ovennevnte bedrifter er det ingen som driver med apper. Men det betyr ikke at vi skal glemme dem som driver med slikt, ei heller at apper også kan gjøre verden til et bedre sted. Flere fokuserer på en app for å skape trygghet; et grunnleggende primærbehov. Grabster utvikler en plattform for deling av mat; et grunnleggende primærbehov. Begge er basert på kunnskap ved NTNU.

FAKSMILE: UD nr. 05 2016

Gjennom mitt arbeid med innovasjon og entreprenørskap har jeg lært en viktig lekse. Jeg vet ikke hva som blir en suksess. Bill Gates, Richard Branson eller Elon Musk vet ikke hva som blir en suksess. Suksess har ingen fasit. Heller ikke entreprenørskap. Det må gjøres, deretter viser fremtiden hva vi får ut av det. Da Lego ble grunnlagt i 1932 visste ingen at det i 2015 ville arbeide rundt 14 000 i selskapet, eller at det ville omsette for 35 milliarder danske kroner. Vi vet ikke i dag om Magination vil ha det samme antall medarbeidere eller omsetning i fremtiden. Det kan bli den neste oljen. Den neste langvarige verdiskapningen, som sårt etterlyses. Jeg har ikke avskrevet Magination, og det burde ingen andre heller.

Hovedpoenget med NTNUs Entreprenørskole er nettopp å utvikle kunnskapen om å gjøre, uavhengig av hvilken ide man arbeider med. Gjennom entreprenørskap, å faktisk gjøre, vet man hvor-

dan entreprenørskap og innovasjon kan se ut. Det kan gjøres igjen, i andre situasjoner, med andre teknologier og markeder. Om vi ikke ser resultater nå, kan dette vokse fram i ettertid. Da kan vi se om vi får utnyttet denne kunnskapen til en bedre verden. Denne kunnskapen om å gjøre. Jeg tror det kommer, og jeg ser tendensene allerede.

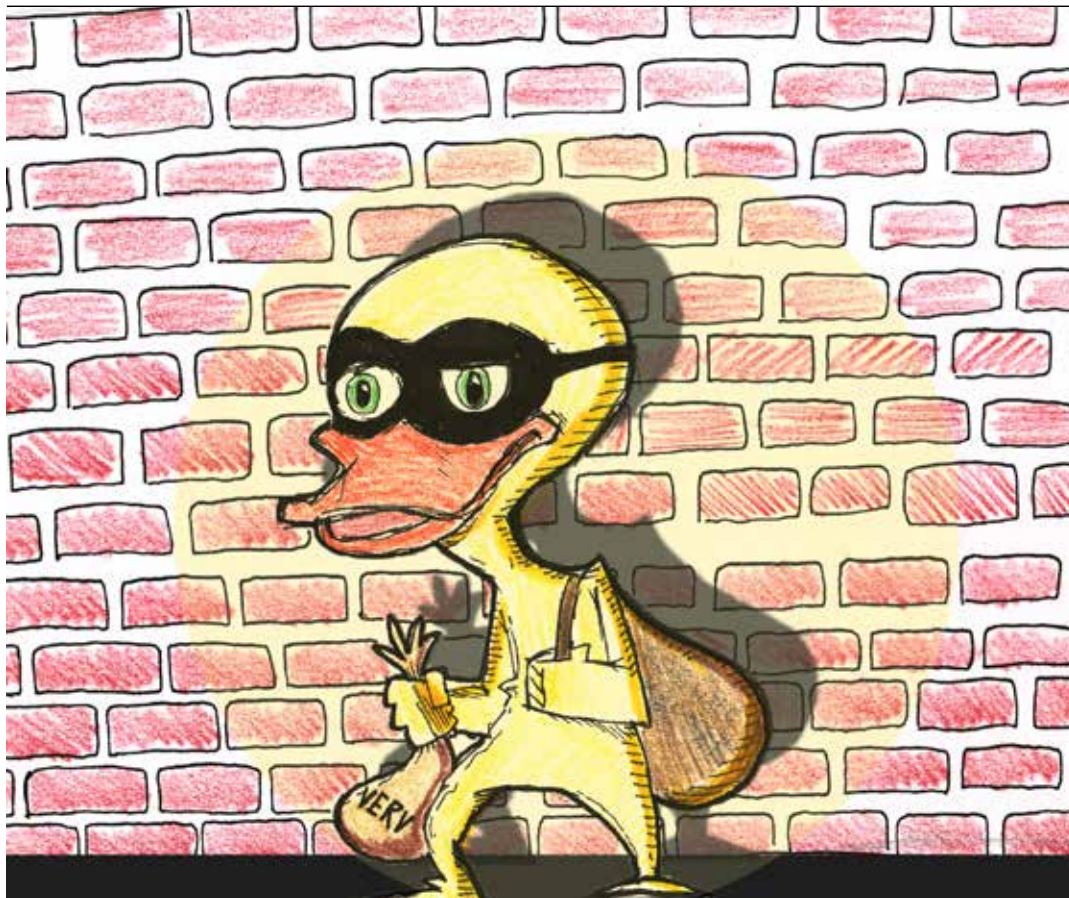
Hva gjelder resten av innovasjonsmiljøet ved NTNU så er jeg ikke deprimeret av hva jeg ser. Spark fremmer entreprenørskap hos studentene, og setter i gang interessen og muligheten for egen oppstart underveis i studiene. NTNU TTO starter bedrifter og skaper verdiskapning basert på forskningsresultater, hvor flere av disse har generert flere arbeidsplasser og betydelig verdi til Norge og Trondheimsregionen. Ikke alle forskningsresultater kommersialiseres, men man må ikke glemme at forskning i seg selv er en kreativ prosess med iboende usikkerhet. Det er dette som gjør forskning så viktig, men samtidig så vanskelig å styre. Man kan ikke bestille ny ren energi. Det må satses, investeres, gis tillit, og tid.

Og ser vi utover NTNU, så vokser det fram et innovasjonsmiljø i Trondheim. En oppstart i seg selv, som fornyer seg daglig. Med innovasjonshubber som Digs og Work-work, entreprenørskapsblogger som TrondheimTech, og konferanser som Technoport. Det utvikles et miljø. En kultur vokser fram. En framtid skapes like utenfor det runde røde.

Selv er jeg en av gründerne bak Voico, og jeg kan med trygghet si at vi ikke lager en mobilbøsning. Vi utvikler avansert, akustisk teknologi. Om vi er det beste fra innovasjonsmiljøet i Trondheim skal ikke jeg svare på, men for å vinne prisen var det over 20 profesjonelle investorer som skulle stemme oss fram. Vi gikk til slutt til topps, og har nå mulighet til å ansette. Det er en start etter oljen, er det ikke?

SAMFUNDETLEDER

Leder Øyvind Arend Hallvig Bentås for Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: Lars Martin Rossvik

Quak må skjerpe seg

Linjeforeningene Støh og Salt trekker seg nå ut av fadderordningen Quak. Dette er forhåpentligvis starten på en sunnere frivillighetskultur blant studentene som ble fusjonert inn i universitetet.

Fra dagen jeg startet på det som da var høgsolen forstod jeg at både studentfrivillighet og Studentersamfundet var noe som man helst ikke skulle involvere seg i. Forskjellen mellom daværende NTNU og HiST var som natt og dag. I mine år på Gløshaugen opplevde jeg det rakt motsatte. Campus var fylt av liv og tilbud til studentene basert på frivillighet. Jeg opplevde også en velvilje fra forelesere og studentassistenter når ting ble litt for hektisk til å overholde alle frister.

Det faglige inntrykket av høgsolen var svært bra, men mottakelsen vi fikk gjennom fadderordningen Quak imponerte lite. Opplegget minnet veldig om en freemiumordning der man måtte kjøpe seg inn for å få delta på aktivitetene. Fadderordningen la heller ikke opp til noe annen langsiktig aktivitet å fylle fritiden med ved siden av studiene. Her skulle det være fest og moro i 14 dager, og så skulle du stå på egne bein. Informasjon om for eksempel linjeforeninger eller andre studentdrevne aktiviteter var byttet ut med omfattende reklame for de mange kommersielle aktørene som selvfølgelig ønsker seg studentene som kunder.

Resultatet av fokuset på kortvarig fest i fadderperioden framfor å legge til rette for langsiktig aktivitet gjør at mange av linjeforeningene fra den tidligere

høgsolen står veldig svakt i forhold til sine kolleger fra tidligere NTNU. I fusjonsplattformen til universitetet, og i samarbeidet Nordens beste studieby slås det fast at studentfrivilligheten i Trondheim skal ha gode vilkår for å kunne vokse.

Måten Quak har gjennomført sine fadderperioder på de siste årene har vært negativ for bredden til studentfrivilligheten i byen, og samtidig frarøvet studentene muligheten til å få seg et verv eller en sosial krets som passer dem. Jeg vil våge å påstå at det har vært direkte destruktivt for miljøet. NTNU kan ikke være bekjent av en fadderordning som aktivt motarbeider frivillighetskulturen som gjør Trondheim til den fantastiske studiebyen den er.

Skal man klare å raskest mulig viske ut skillet mellom de institusjonene som var, må flere av aktørene som i dag har sitt fadderopplegg gjennom Quak trekke seg ut så fort som mulig. NTNU må stille med midler slik at linje- og studentforeningene får vist hva de kan tilby sine studenter. På sikt vil kanskje også alle NTNUs campus være like fulle av liv og engasjement. Det fortjener studentene.

STUDENTKVITTER

Følg oss på twitter.com/dusken.no

Ved bruk av referansegrupper er oversikt og oppfølging av resultater essensielt.

@AltUnd

Det står fyr i lilla teletubby-drakt i inngangen til BI. "Tyngden du trenger" som de sier i reklamen.

@Lekkerjente

Kjære #Trondheim .. På vegne av meg (og helt sikkert veldig mange andre), vennligst få et annet busstilbud enn #AtB. Nok er nok.

@TrudeStoll

Det er en typisk dum ting å legge igjen lommeboka i flysetet, gå av flyet, ta toget til feks. Trondheim sentrum, for så å oppdage det.

@JrgenJohnsen

Snurrebart, stålsleik, hornbriller, bok under arma, ullkåpe og gammel skinnryggsekk. Jepp! Jeg er nok på Dragvoll.

#ntnu #Dragvoll

@Egilanso

Flaggskipet psykologi må også bli nevnt når SVT-fakultetet får nytt navn, skriver lederne ved @PsykologiskNTNU

@alexanol

Prøver en yoga cd, men flirer hver gang damen på cd-en snakker om "det tredje øyet".

@omstendigheter

Den største skuffelsen man kan ha er at det at det egentlig ikke er fredag, så det er bare å oppgi drømmen om å kjøpe burger på tur hjem.

@L_Kronoz

... at eksplosjon i MDMA-bruk blant bergensstudentene (@studvestno). Flaut at Trondheim ikke tilbyr like god ordning, sier @velferdstinget

@Spitposten

Noen mennesker ikke bare knaser på bråkemat på lesesalen; de går ut av rommet, henter nevnte mat, returnerer, for så å ete bråkete. #fml

@muffincoil

første arbeidsdag etter ferien

sukk velkommen tilbake, liksom.

innboksen inneholder 300 uleste nyhetsbrev fra Donald Duck & co

@jorgaarst

Livet på deling

Silja lar turister sove på sofaen sin. Cathrine leier ut rom til studenter. Delingssøkonomi blir stadig mer populært, men grensen mellom deling og leing er fortsatt uklar.

TEKST: Ruben Haugland og Henrik Delsbek

FOTO: Jonas Halse Rygh og Hedda Rysstad

POPULÆR SOFASLITING: Over 400 000 bruker Couchsurfing for å la reisende sove over hos dem.

Toppleiligheten i Singsakerbakken er lys og fargerik. Et stort vindu dekker den ene vegg og fyller stua med sollys. På veggene henger fargerike bilder. I det ene hjørnet står det en stor rosa hjørnesofa. Silja Bogfjellmo forteller at undersiden kan dras ut og omgjøres til en seng.

– De fleste som kommer hit er studenter. Ofte er det backpackere med disse store, karakteriserende ryggsekkene. Det mest vanlige er at de enten er på utveksling i andre deler av Norge, eller så besøker de landet for første gang. Ingen nordmenn, forklarer Bogfjellmo.

Siden hun flyttet inn i parleiligheten høsten 2015 har hun og kjæresten, som begge er studenter, brukt den ekstra plassen til å ha besøk av ukjente mennesker. Gjennom nettstedet og appen Couchsurfing lar hun folk på reise bo hjemme hos henne, helt gratis.

– Alle er veldig takknemlige over å få bo her, og bidrar med å for eksempel lage middag. Det var en gang vi hadde besøk av en som tok seg litt vel godt til rette og forsynte seg av skapene våre. Men bortsett fra det har vi ikke opplevd noe spesielt negativt.

– **EN OPPLEVELSE.** Mange av de som tar kontakt med Silja gjennom Couchsurfing-appen vil bare ta en kopp kaffe, eller lur på om hun har mulighet til å vise de tilreisende rundt i Trondheim. Paret prøver å besvare alle forespørselene de får, som ligger på rundt to i uken. Felles for alle er at de er fra andre land i Europa, utenom én overveldende opplevelse.

– Da jeg var på backpacking i Bangkok møtte jeg en fra Japan som betalte taxituren fra flyplassen inn til byen, da vi begge skulle til samme område. Sjansene skulle ha det til at blant én million folk traff jeg ham igjen dagen etterpå, da han satt og spiste middag. Av ren høflighet sa jeg at om han noen gang skulle til Norge måtte han komme og sove på sofaen vår. Med tre dagers forvarsel sto han plutselig på døren et par måneder senere.

De vegrer seg for å la folk bo mer enn to dager på den rosa sofaen. Med ett fellesareal som da blir okkupert av gjesten blir det fort veldig intimt.

– Siden vi ikke kjenner de på forhånd vet man jo aldri om man kommer så godt overens i det lange løp, og tillegg er veggene veldig tynne, forteller Bogfjellmo mens hun gestikulerer mot dørstokken inn til soverommet.

DELINGSØKONOMI

- Delingsøkonomi har lenge vært et stort konsept på global basis. Med inntog av utenlandske tjenester og plattformflaggskip som Airbnb og Uber har vi her i Norge etter hvert hevet oss på bølgen. Det skal i større grad deles og leies.

- De siste par årene har gründer-Norge eksplodert med nyoppstartede bedrifter knyttet opp mot delingsøkonomi. De mest vellykkede er blant annet Finn.no og Nabobil.

FRA HELE VERDEN: I den lille stuen til Silja har det vært besøk fra land som Japan og Tyskland.

På spørsmål om hvorfor de ikke vurderer Airbnb sier hun at det ligger andre premisser til grunn.

– Når vi har brukt Airbnb føler jeg at det blir noe mer liknende et leieforhold, mens her får vi en annen type mennesker som lever litt mer på budsjett. I tillegg kan man bruke tid sammen og omgås med de besøkende. Det blir jo en opplevelse for oss også, som å få hele verden i din egen stue uten å reise selv.

DELING ELLER KAPITALISME? I dag er delingsøkonomi et fellesbegrep som brukes om en hel del forskjellige tjenester. Mange føler derfor at det kan være ganske misvisende, og at begrepet som det brukes i dag er feilaktig.

Eirik Stene Wichstad, nestleder i Rød Ungdom Bergen, skrev i januar et innlegg i Bergens Tidende. Han gikk sterkt ut mot det han selv mener er et konsept som ligger nærmere et tradisjonelt ansettelsesforhold.

– Bruken av ordet delingsøkonomi har hittil vært villende og misvisende. Delingsøkonomi er når du samkjører med naboen til jobb, eller når du låner ut sofaen til en reisende. Uber er ikke annet enn det tradisjonelle kapitalistiske ansettelsesforholdet, hvor en

arbeidstaker selger sin arbeidskraft mot å få tilbake en del av verdiskapningen den har vært med på å skape, skrev han til avisa.

Han går videre ut mot tjenesten og kritiserer den for å ikke tilby de samme godene man får under andre ansettelser, som pensjon og sykepenger.

Noen synes samtidig at inntøget av tjenester som Uber og AirBnb kan være med på å fremme økonomisk vekst. Under NHOs årskonferanse ga de ut en artikkel på sine nettsider hvor den nye økonomien omtales varmt.

– Delingsøkonomien utfordrer det bestående, og skaper en helt nødvendig dynamikk i næringslivet. Den kan skape ny jobbvekst og større verdier, men den utfordrer også lover og regler, skrev leder Kristin Skog Lund i NHO.

LOVLIG. Etter at delingsøkonomien vokste fram har det vært en lang debatt om hvor lovlig tjenestene er. Spesielt ble Uber en stor del av denne debatten. Tjenesten lar privatpersoner opptre som taxisjåfører, og fikk kritikk av taxibransjen for å ligne på svart arbeid. Man hadde heller ikke nok grunnlag til å kunne stole på sjåførene.

For å kunne motvirke disse hendelsene har Uber tatt i bruk et system som gjør det mulig å karakterisere sjåførene. Ved å gi dem stjerner vurderer man kjøreturen, og slik kan senere passasjerer se hvor troverdig sjåføren er. Dette er også et system som flere andre delingsøkonomi-tjenester har tatt i bruk, blant annet Airbnb og Couchsurfing.

Samtidig har mange kjente personligheter, kanskje spesielt hotellkongen Petter Stordalen, advart om at det kan skape en grobunn for svart arbeid i framtiden. Allikevel gikk Erna Solberg ut i januar og sa at regjeringen ikke vil forby tjenester som Uber og Airbnb, og at tjenester som tar i bruk delingsøkonomi må være lovlige.

FOR Å NEDBETALE LÅNET. Leiligheten til Cathrine Hoem og Espen Aadal er romslig og lys. Utenfor kan man så vidt høre bilene som kjører inn mot Trondheim Sentrum. Katten deres, Polaris, tuser omkring i leiligheten. De er begge studenter, men har fortsatt kjøpt seg leilighet. I underetasjen av det grå huset har de to rom som til stadighet blir leid ut til ukjente, mens de selv har soverom og eget bad i andre etasje.

EGET OMRÅDE: Leiligheten til Cathrine og Espen har to etasjer, og den øverste etasjen har de hovedsakelig for seg selv.

– Jeg hadde jo ikke klart å bo her hvis vi ikke hadde leid ut. Jeg klarer å betale nesten hele lånet mitt hvis vi klarer å leie ut hele tida, forteller Cathrine.

Helt siden hun kjøpte leiligheten i 2011 har et av rommene blitt leid ut, men det var først høsten 2014 at de prøvde Airbnb som et alternativ.

– Det er mye artigere å ha folk her over en kort periode. Du får jo møtt så mange forskjellige mennesker.

Airbnb er tilgjengelig i over 190 land, og mer enn over 34 000 byer. I tillegg nevner hun sikkerheten Airbnb medbringer som en stor grunn til at det er det valget de endte opp med.

– Jeg liker Airbnb fordi hjemmesiden deres er veldig ryddig. Sikkerheten og forsikringen er også veldig bra. Hvis noen ødelegger ting eller brenner ned huset så er huset forsikra. Også er alle kontaktopplysningene våre sladdet, med mindre både vi og gjestene godtar bookingen, forklarer Cathrine.

UTLEIER OG GUIDE. Rommet de leier ut er helt klart tilrettelagt personer som besøker Trondheim. På rommets skrivepult står det et lite skilt med internett-passordet, ved siden av et kart av Norge. I tillegg kan Cathrine fort finne fram et kart over Trondheim med ulike turområder og stedsfor-

klaringer drysset rundt.

– Når de skal bo her en ganske kort periode så spør vi ganske tidlig om hva de ønsker å få ut av turen. Jeg gir dem et kart over Trondheim, og markerer hvor vi bor. Så viser vi ulike ruter de kan gå, og ulike steder de kan besøke. Så pleier jeg å spørre de om de vil spise middag her eller om de vil spise ute. Hvis de booker 2-3 dager så er det greit å kartlegge hva de vil oppleve. Når de er turister så synes jeg det er viktig at de virkelig får oppleve Trondheim, for det er en veldig fin by, forteller Cathrine.

Ideen fikk de etter at de selv var ute og reiste. Da de dro på Interrail valgte de å bruke Airbnb for å finne steder å overnatte.

– Vi hadde en veldig god opplevelse i Kroatia. Der besøkte vi en dame som hadde en hel bunke med kart. Når vi kom dit så ba hun oss bare om å sette oss ned, før hun spurte oss: «What do you want?» Hun spurte oss om alt vi ville ha av restauranter og lignende, og det var veldig ålreit, forklarer Espen.

INTERNASJONALT BESØK. Paret kan fortelle at de fleste som bor der er studenter. De tror dette ikke bare har med beliggenheten å gjøre, men også på grunn av en av de første anmeldelsene de

fikk på Airbnb sine hjemmesider.

– Vi hadde en besøkende som studerte mastergrad ved NTNU og la igjen en veldig positiv anmeldelse. Etter det så rant det inn med mastergradfolk og doktorgradfolk. Det har nok også noe å gjøre med at man ikke trenger å dra til kontoret sitt på Gløshaugen eller Dragvoll. Man får nok arbeidsro her.

Hvor kommer studentene fra?

– Fra hele verden, blandt annet Chile og Australia. Vi har også hatt turister på besøk, både japanse og tyske. Det er veldig stor variasjon i folket. Og når de lager mat så lager de så mye rart.

De kan også fortelle at de har opplevd lite negativt gjennom bruken av tjenesten. Den eneste negative historien de har er relatert til et opphold de fikk på Interrail-turen.

– Det var et hus i Kroatia, og hele plassen vi bodde på var veldig liten. Også var det en køyeseng med to senger nederst. De var allerede utleid til et par. Så vi måtte dele en seng øverst. Det var så kort opp til taket av vi bare lå og pusta inn støv og spindellev. Når vi først så rommet sammen med det andre paret så måtte vi jo bare le, for vi skjønte alle hvor latterlig det var. **UD**

1.

TJENESTER BASERT PÅ DELINGSØKONOMI

• Resterant - En tjeneste hvor man som privatperson kan selge hjemmelaget mat til andre personer.

• Uber - Taxitjeneste for privatpersoner.

• Couchsurfing - Overnattingstjeneste hvor man sover over hos en privatperson.

• Airbnb - Likt som couchsurfing, bare at man leier soveplass. Dette gjør at det ofte settes høyere krav til boarealet.

• Mojib - Plattform for utlysning av små-jobber.

• Nabobil - Tjeneste hvor man leier ut bilen sin til andre. Tjenesten har flere sikkerhets-sjekker for å hindre at noen uvedkommende skal stjele bilen. Blant annet må man oppgi kontaktinformasjon, og det er et krav at leieren har hatt førerkort i minst tre år.

• Leieting - En tjeneste hvor man kan leie ting av andre eller selv leie ut ting.

• Nimber - Tjeneste hvor man kan sende pakker med personer som reiser over en strekning. Hvis noen for eksempel skal reise fra Trondheim til Oslo, og du skal sende en pakke samme veien, så kan du sende pakken med dem.

• Revent - Privat bookingtjeneste for arrangementer.

• Finn.no - Norges største delingsøkonomiplattform. Markedsplass hvor man kan selge og kjøpe alt fra gitarer og datamaskiner til hus og biler.

• Learnlink - Plattform for leksetjeneste.

• Lotel - En tjeneste som leier ut leiligheten din for deg når du er ute og reiser.

2.

3.

1. FORBEREDT: Cathrine Hoem og Espen Aadal har klart WiFi-passord og rutetider for de besøkende døgnet rundt.

2. RYDDIG: Cathrine tar selv ansvaret for å vaske etter gjestene. Dette for å hindre at senere leietakere skal komme til et uryddig rom

3. FIRBENT VERT: Katten Polaris har vært populær blant leietakerne til Cathrine og Espen.

Vanlige studenter, uvanlige jobber

Studenter er å se som servitører, bak disker og kasser av alle slag. Men A4-jobber er ikke den eneste inntektskilden studenter tyr til for å spe på kontoen. Vi har møtt to vanlige studenter, som har jobber utenom det vanlige.

TEKST: Mari Wigdel og Signe Karmhus

FOTO: Silje Krager

Linn, Sexarbeider

Studenten «Linn» studerer til å bli førskolelærer. Hun har langt lysebrunt hår som hun møysommelig har spart i et par år. Hun har blå øyne, og en hud som aldri riktig blir solbrun. Hun er ganske lav, ganske pen, og hun dater og ligger med menn for penger. Og det for å få fatt på dyre designervarer.

– Jeg var på fryktelig mange dater i fjor, og fordoblet antall sexpartnere på ett år. Så slo det meg at jeg kunne ta betalt for det. Da venninnen min ble med på det, var det gjort. Det var en sjanse til å teste meg selv og mine egne grenser. Jeg har alltid vært veldig ordentlig, så jeg ville prøve noe veldig annerledes og få litt spenning inn i livet. Jeg er glad i å ha dyre ting å vise frem, for det meste vesker, og bruker hovedsaklig overskuddet på det.

Hun er ikke sikker på om timesbetalingen er spesielt god.

– Det er kanskje «raske penger», men hvis du iberegner all ventetiden, hotellregning, innkjøp av fint undertøy, og annet styr rundt jobben, er det ikke veldig godt betalt.

HOTELLROM. Linn forteller at arbeidet stort sett skjer på hotellrom. Inkludert den første gangen.

– Jeg var på et hotellrom i omtrent et døgn. Å være med kundene var bare gøy. Men det er mye venting mellom kundene, og ventetiden bygget jeg opp nervøsitet. Den natten var kroppen min full av adrenalin, så det ble lite søvn. De følgende nettene våknet jeg også av å skjære tenner, så det er tydelig at det har innvirkning på deg mer eller mindre bevisst.

Hun er ny i bransjen, men har allerede skapt seg et bilde av hvem det er som kjøper sex.

– Det er enten folk som ikke har så mye sosial eller fysisk kontakt, folk som allerede har kjæreste og ikke får det de vil ha, eller folk som er spenningsøkende som meg. Kjøperne er alle menn, mens selgerne er både kvinner, menn og transepersoner.

STIGMAET. Hun forteller at det mest risikable med jobben hun gjør er dating-delen. Hun opplever at kunder som kjøper sex drar like etter tjenesten er over, men like enkelt er det ikke med dating. Dating-kunden vil gjerne ha en større relasjon. Her er faren at kjøperne føler seg fornærmet om de ikke får det som de vil, og at kunden kan begynne å forfølge selgeren.

– Jeg gjør jo ikke dette fordi jeg må, men fordi jeg vil. Det gir meg og en form for bekreftelse og øker selvtilliten min. Jeg sitter igjen med å føle meg mektig, fordi jeg vet noe som ikke andre vet, og det driver meg. Jeg føler at det ikke krever så mye av meg som andre jobber. Tidligere har jeg prøvd meg som telefonselger, og da jeg følte at jeg solgte sjela mi. Det var jævlig, og jeg holdt bare ut en dag.

Linn utdyper at hun verken er flau eller skammer seg over jobben sin. Hun går ut ifra at andre vil synes hun er en dårlig person for hva hun gjør, derfor er hun ikke åpen om det. Det er når det kommer til potensielle partnere at vanskelighetene trer frem. Hun er redd for at partneren kan finne det vanskelig å akseptere det, og at hun da ikke kan være åpen og ærlig med en hun tenkelig skal dele livet med.

Linn's navn er endret i teksten.

Illustrasjonsfoto: Caroline Rammes

Preben, Gravferdskonsulent

Preben sitter lent bakover i stolen, og langs glasset med latte fører han fingrene forsiktig opp og ned. Han har et blikk som aldri viker.

– Jeg har lært meg å fokusere. Å snakke med de pårørende krever fokus. Jeg ser på dem, og lar sidesynet oppfatte ting som skjer rundt meg.

25 år gamle Preben Nordbø fra Oslo skriver bachelor i logistikkingeniør. Det året han fylte 18 var første sommeren han jobbet hos Jølstad begravelssbyrå som gravferdskonsulent. For Preben ble det møte med en jobb som ville følge ham også inn i studentlivet. Han skal i år tilbringe sin tredje sommer som gravferdskonsulent.

– Det dreier seg om å ta seg av det praktiske rundt gravferden. Det innebærer blant annet å pynte i kirken, ha dialog med de pårørende, og nedlegging av morset. Mors er ordet vi bruker for lik. Nedlegging innebærer å legge mors i kiste, kledd i det plagget som er ønskelig fra familie, samt og fikse sminke og stell.

At mennesket skal få en respektabel avskjed er viktig for Preben.

– Vi ønsker at det skal se normalt ut. For dem av de nære som måtte ønske å se avdøde vil det være siste bildet de får av dem. Det er noe jeg aldri har fått kurs i, som fast ansatte, men jeg lærer gjennom å gjøre.

Hans første profesjonelle møte med et lik var en trygg opplevelse.

– Jeg hadde sett lik før, men det var en ganske rar opplevelse første gang jeg skulle nedlegge et lik, som det kalles. Sammen med meg var en kollega jeg kjente fra før av, det gjorde at jeg følge meg trygg. Atmosfæren var fin og blottet for stress.

HENTER LIK. Det er begravelsesbyråenes oppgave å hente lik, ambulansene prioriteres til dem som kan reddes.

– Man vet ikke riktig hva som venter på åstedet. Vi får informasjon av politiet på forhånd, men jeg har blir overrasket, sier han og nikker med et alvorlig blikk.

– Lik er detaljert vist for oss på fil-

mer, og det kan se groteskt ut. Når vi, partneren min og meg, står oppi det kan vi ikke skru av situasjonen som man kan tv-en. Uansett hvilken tilstand liket er i, må vi to sammen gå inn i situasjonen og ordne opp. Det å kunne løse situasjonen for de pårørende som er i en vanskelig situasjon, ordne alt med morset og tilrettelegge begravelsen etter deres behov, gjør dem så takknemlige. Den takknemligheten gir meg mye.

Preben forteller at han ikke har fått et skall, men har tilegnet seg teknikker for å minske inntrykk.

– Det kan oppstå en stank, og den er grusom. Det er en kunst å tolerere lukten. Jeg tror ikke at det er mulig. Samme hvor ofte man lukter råttent egg, vil man ikke like lukten, forklarer Preben.

Han smiler av sitt litt søkte eksempel, men understreker at det går i det samme.

STERKE BÅND. Det er godt arbeidsmiljø og lite gjennomtrekk av folk.

– Vi har ganske gode bånd oss i mellom. Uavhengig av hvor lenge man har jobbet, og hvor mye en har hardnet, kan situasjoner være skikkelig ubehagelige. Da er det å kunne prate og bli lyttet til, med forståelse, svært viktig.

Han forteller også at det har preget personligheten hans.

– Det at jeg har måttet utlevere følelsene og tankene mine for menneskene jeg deler arbeidssted med har gjort meg til en litt mer åpen person. Man er sårbar, man er et menneske.

I sine refleksjoner har han funnet ut at jobben har preget hans tilnærming til livet.

– Mennesker kan bare sovne inn, og en bilulykke kan skje uten forvarsel. Jeg har forstått hvor fort livet fort kan ta slutt, og hvor tung sorgen er for dem som blir etterlatt. Jeg griper kan skje livet litt mer, men mest av alt har jeg forstått at jeg kjenner ikke på noe karrierejag. Det handler om å nyte de øyeblikkene man får med familie og venner, og å bare verdsette livet. **UD**

Pensjonert hipsterprofet

Ingen slipper unna når den nådeløse NRK-legenden Christian Borch tar på seg kritikerbrillene. Denne gangen er det nyliberalismen som får juling.

TEKST: Mathias Moene Rød

FOTO: Hans Fredrik Sunde

I en tid der det har blitt mote å uglese ulvene på Wall Street og kritisere de nyliberale markedsprinsippene, har en pensjonert NRK-legend allerede forkynt den finansielle fordervelsen i snart to tiår. Men det er ikke bare fyllekjøringen av den internasjonale økonomien Christian Borch bekymrer seg for. Det frie marked har formet en egosentrisk forståelse av vår egen virkelighet.

– Minn meg på at jeg må fortelle deg om en forside på *Under Dusken* fra 1920-tallet.

Du skal fortelle om en forside på Under Dusken?

Christian Borch lener seg frem og lar albuene hvile på glassbordet mens fingerspissene såvidt møter hverandre. Varmelampen vi sitter under i Trondheim sentrum lager en glorie rundt mannen som profilerte NRK i nesten en mannsalder. Settingen gir en umiskjennelig fornemmelse av å være til stede i et studio på Marienlyst. I rampelyset sitter en pensjonist som er så altfor vant til å være den som setter dagsordenen. Han utbroderer:

– På tyvetallet var det en skuespillerinne som lot seg avbilde naken med kun en studentertue på førstesiden av bladet. Lua lå over brystene på henne og dusken dekket «dusken». Bladet hadde undertittelen: «Under Dusken: organ for studenter». Dette vakte betydelig oppsikt, sier Borch.

EN BANAL KLIJSÉ. Christian Borch er fortsatt skarp og leken, den kule hipster-bestefaren du aldri fikk. Den rutinerte journalisten lever ingen typisk pensjonisttilværelse, og dagene fylles med å lage podkast om utenrikspolitikk, skrive bøker og være med den 15 år yngre franske kjæresten. Nå er han ute med ny bok, *Banalitetens tyranni*, hvor han tar et oppgjør med våre idealer og den økonomiske utviklingen fra 1980-tallet og frem til i dag.

– Dere som studerer nå er egentlig jævla heldige. Dere kommer til å overta verden som består av helt andre og viktigere utfordringer enn det vi gamle travere hadde med å gjøre. Det politiske paradigmet som har regjert fra 1980 og fram til finanskrisen har bygget sine egne undergangspremisser, og er nå i ferd med å gå under.

Etter 37 år i NRK var det slutt, men på ingen måte over for Christian Borch; pensjonist ligger mer i nav-

net enn i gavnet. De siste årene har han gått ut mot finansfolk, medierådgivere, politikere og kirken. Ingen slipper unna en nådeløs 71-åring som både har utdelt og mottatt en del juling, som han selv sier.

– Forrige gang jeg kom med denne dommedagsprofetien fikk jeg sabla mye juling. «Nattsvarte profetier fra NRK-korrespondent» skrev en venn av meg i Aftenposten. Det viste seg i ettertid at jeg traff godt, og jeg tror mye av den kritikken jeg kommer med i dag også er målrettet og presis.

Ja, for hva er dommedagsprofetien? Hvor ligger problemet med det økonomiske systemet vi har i dag, den såkalte nyliberale kapitalismen?

– Den store økonomiske krisen vi er inne i nå er etterdønninger av finanskrisen fra 2007. Undergangen av Lehman Brothers kom som et direkte resultat av premissene for de frie finansmarkedene, og resten er som kjent historie. Ingen hadde ansvar og ingen tok ansvar for samfunnet, og det er et trekk som er ganske beskrivende for den kulturen en sånn økonomisk filosofi skaper.

Økonomisk filosofi, hva legger du i det?

– Denne markedsliberale tankegangen er en banal klisjé om en konservativ kapitalisme. Den mangler fullstendig den sosialpolitiske filosofien som innebærer at borgerne må ha et sikkerhetsnett. Det må altså være en stat rundt borgerne, og det er borgerne selv som må definere hva denne staten skal være. En svekkelse av det parlamentariske demokratiets styringsevne er den nyliberale filosofiens triste konsekvens.

«KJØPEFESTEN ER OVER». Det har dukket opp en seriøs mine i ansiktet på Borch. Engasjert lener han seg fram i stolen og banker en bestemt langfinger taktfullt i bordet mens han hamrer løs på de moderne samfunnsstrukturene. Et totalt fravær av samfunnsansvar og et narsissistisk system fri for altruisme er de ytterste konsekvensene av de liberale markedsstrukturene.

– Kriteriene for et vellykket menneske forandret seg, og handlet plutselig om hvilken Armani-dress man hadde og hvilke biler man kjørte. Fra 1980 skjer altså det som Piketty en god stund etterpå har skrevet i sin bok *Kapitalen* i det 21. århundre det skapes ►

CHRISTIAN BORCH

• **Født** 2. juli 1949 i Bergen.

• **Kjent fra** en lang karriere i NRK, blant annet som programleder for Utenriksmagasinet og Søndagsrevyen.

• **Aktuell med** boken *Banalitetens tyranni*, som tar et oppgjør med nyliberalismen. Har tidligere utgitt en rekke bøker gjennom de siste tiårene.

TAR OPP KAMPEN: Christian Borch mener de kommersielle, profitorienterte idealene har fått herske i for stor grad i politikken fra 1980 og fram til i dag.

et nytt klasseskille. Det kommer en ny middelklasse som plutselig har blitt kapitaleiere, og det blir legitimt å være egosentrisk. Vi blir mette på kapital og syntetisk kjærlighet.

Holdningene som sto sterkt i 2014, om at økonomisk stagnasjon og nedgangstider bare var en midlertidig fase i verdensøkonomien, har endret seg blant økonomer og politikere, mener Borch. Utfordringen ligger nå i å finne nye svar på det man fram til finanskrisen trodde man hadde fasiten på. Nå begynner også resten av samfunnet å skjønne alvoret, i hvert fall nesten.

– Det som har preget mye av perioden fra 1980 frem til 2010 er jo at vi har hatt en dans rundt gullkalven. Det er ganske karakteristisk når Aftenposten, den gamle tanta i Akersgaten, beskriver den økonomiske arbeidsledigheten i dag med en overskrift som lyder: «Kjøpefesten er over». Det illustrerer den perioden vi har levd i.

Hvilke konsekvenser vil dagens situasjon få?

– Jeg tror vi vil se flukt fra de store partiene. Det er rimelig grunn til å tro at du vil se en ytterligere svekkelse av de klassiske demokratiske institusjonene. Det vil vokse fram maktsentre som ikke er valgt av folket, som kommer til å forme den politiske dagsordenen i betydelig større grad enn det vi er vant til.

Som med handelsavtaler som TTIP og TISA, der det er et embetsverk som sitter ved forhandlingsbordet og ikke folkevalgte politikere?

– Ja, blant annet. Men dette er en trend som spenner seg fra internasjonale handelsavtaler til lokale beslutninger. I praksis betyr dette at politikerne langt på vei har redusert sin egen rolle som premissleverandører for samfunnets viktigste oppgaver.

Dette var også en svært dyster profeti, hvor ligger framtidshåpet?

– Systemets redning ligger kanskje paradoksalt nok nettopp i den nyliberale kapitalismens egne undergravningspremisser. Altså, når de økonomiske utsiktene er dystre og vi får et underskudd i arbeidsmarkedet i hele Europa, så er det de unge og nyutdannede som lider. De vil forhåpentligvis forme visjoner som bygger på andre premisser enn de som i dag holder dem nede. Du vil se en gjenfødelse av den sosiale samvittighet og den kollektive forståelsen om et objektivt samfunnsansvar.

STUEREN SYSTEMATIKER. *Du sier forsviddt mye av det samme som den radikale kjendisfilosofen Slavoj Žižek allerede har påpekt en stund i sin samfunnskritikk. Han kritiserer de samme prinsippene rundt nyliberalisme*

som deg, men fra et helt annet politisk ståsted?

– Han har hatt en tendens til å spille seg selv litt ut, fordi han er relativt ekstrem på både synspunkter og måten han opptrer. Det går rundt i hodet på ham med en fart som kan ta pusten fra noen og enhver.

Men vil du med det kalle deg selv en mer presentabel systemkritiker, en slags økonomiens Bjørnar Moxnes, altså en som kan selge inn budskapet til massene?

Christian Borch lener seg tilbake i stolen, løfter hodet, lukker øynene og lar et stort latterbrøl fylle kveldslufta. Smilet og lekenheten er tilbake.

– Vet du hvor mange av Rødts velgere du trenger for å skru inn en lyspære? Begge to! Neida, jeg har stor sans for Bjørnar Moxnes, men jeg er ingen politisk aktivist. Jeg er først og fremst en forfatter og analytiker som stiller spørsmål for å få fart i en bevegelse.

Borch ser på klokken, og unnskylder seg med at han må avslutte intervjuet og komme seg videre. Ikke overraskende har pensjonisten fullt program, og etterspørselen etter Christian Borchs samfunnsanalyser ser ut til å gi ham en vedvarende stemme i offentligheten. Kanskje vi kan slå oss til ro med at hvis en verdikonservativ hipster-bestefar kan gjøre kritikken av nyliberalisme kul, gir dette også håp om at resten av samfunnet snart kan følge etter. **UD**

Livet med mastersyken

Master er et emosjonelt kaos. Noen ganger gøy, av og til skummelt og kvalmende, men veldig lett å prokrastinere.

TEKST: Miriam F. Nesbo ILLUSTRASJON: Inger Sidonia Krajci

Nå har jeg vært student så lenge at det kreves en masteroppgave av meg. Jeg skriver derfor på en master i noe du mest sannsynlig synes det er kjedelig at jeg snakker for lenge om over en øl. På tross av det synes du det er sjarmerende og interessant at jeg bryr meg så mye om temaet. I alle fall noen ganger. De gangene det er greit at du spør meg om hvordan det går med masteren. Andre ganger blir jeg dritsur over at du våger spørre, og prøver å ikke grine ned i Pale ale-en min (i ærlighetens navn var det nok en Dahls).

På grunn av kaoset livet med master fører til er det mange aktiviteter en kan sette igang med. Her er mine tips til ting man kan gjøre for å føle at noe er oppnådd den dagen.

Lese om alternative forskningsmetoder. Det gjør deg helt klart smartere, og den kan kan sikkert brukes. Det er derfor en akseptabel bruk av mange timer med litteratursøk, biblioteklåning, og lesing. Feil. Det er dårlig bruk av tid. Du vet helt innerst at denne metoden er en sosiologimetode, og ikke har noe som helst i din oppgave å gjøre. Likevel tenker du «jaja, det kan jo bli en helside med diskusjon rundt valg av metode, dette».

Søke på internships, traineestillinger, og jobber. Særlig stillinger du er helt sikker på at du ikke er kvalifisert til. Det er jo bare sunt å øve på søknader. Spesielt vi som har gått slike ikke-profesjonsfag må jobbe mye med hvordan vi skal selge oss inn på det stadig vanskeligere arbeidsmarkedet. Å få seg jobb i dette landet gikk tidligere som smurt, men nå går det skikkelig til Syria. Selv ingeniører sliter nå.

Nytt, stort, og spennende frivillig verv. For det har du alltid tid til. Dersom jeg hadde putta inn alt engasjementet, gleden, og ønsket om merkbar forbedring for hver dag hadde denne masteroppga-

ven vært i sluttfasen nå. Hva kan man gjøre? Det runde røde kaller.

Gå på alt. Man blir gjerne interessert i alt som skjer når alternativet er som det er. Det å gå på korkonsert med Candiss, Knauskoret, og hva enn Unge Ferrari var er noe man *kan* gjøre. Det er viktig å bidra, og det er jo bare noen timer. Ikke sant? En kveld her tok jeg meg selv i å sitte på strikke-kveld. Helt greit det, men jeg hadde ikke strikketøy med meg engang. Kunne blitt noen tegn i case-forklaringa det, men neida, jeg skulle se på andre strikke. Blir flau.

Ikke reise hjem til påske. Det var lett å tro at hele masteren skulle skrives denne uka. Fikk nyte bypåska, henge med de som var i byen, og vaska håndduker, kluter, og sengetøy. Var ikke måte på. Vi laga Sangria av en boks-vin som hadde vært åpen for lenge. Redda verden litt ved å ikke kaste den vinen.

Rydde i klesskapet, vaske klær, leilighet, og samvittighet. Dette er alle kjente fenomen fra svunnen eksamenstid. Dere kjenner dere igjen. Det er virkelig *nå* halvparten av klærne skal gis til Fretex, eller legges i et hjørne til du kan ha den byttekvelden som har blitt snakka om i to år. Oppvaskmaskina har aldri blitt satt på så ofte, selv om du er alene i kollektivet. Men du sier til deg selv at det går greit, siden den vinen ikke ble tømt i vasken likevel. Det handler om å gå i null.

Skrive sidespor for Under Dusken. Dette er det verste. Det å prokrastinere prokrastineringen, vitner om at jeg seriøst burde sperres inne på lesesalen.

Adressa begynner med innholdsmarkedsføring

Problematisk, mener Presseforbundet. Etterspurt av leserne, sier Adresseavisens innholdssjef.

TEKST: Ola Haugstad FOTO: Lasse Georg Tønnessen

Innholdsmarkedsføring er en sekkebetegnelse på annonsering som forsøker å bygge relasjoner til kundene, til forskjell fra tradisjonell reklame.

– Man kan dele det i to. For det første har vi det som kalles «native» annonsering, altså innhold som likner på redaksjonelt innhold. For det andre kan vi utvikle innhold på nye måter, der vi bruker vår erfaring til å lage innhold for andre aktører, sier Atle Bersvendsen.

Han er nyansatt som ansvarlig for å bygge opp Adresseavisens nye satsing på såkalt «content marketing», eller innholdsmarkedsføring. Debatten om denne typen markedsføring, og spesielt «native» annonsering, har hatt høy temperatur de siste årene, og Pressens faglige utvalg (PFU) har felt flere store medier i slike saker.

Skal ikke bli lurt

– Det viktigste og eneste problemet med innholdsmarkedsføring, er at leseren kan bli lurt og tror det er fri, uavhengig journalistikk. Leserens skal merke forskjellen, sier generalsekretær Kjersti Løken Stavrum i Norsk Presseforbund.

– Hva må en avis tenke over når de driver med denne typen annonsering?

– Man må bevare uavhengighet overfor kommersielle interesser. Det må ikke være kontakt mellom redaksjonen og de som jobber med denne typen innhold, sier Stavrum.

Det er Bersvendsen trygg på, trass i at han er ansatt internt og tidligere har jobbet med journalistikk.

– Vi jobber adskilt fra redaksjonen. Den eneste forbindelsen er at vi som mediehus støtter oss på lang erfaring som en godt etablert merkevare. Innholdet skal også merkes tydelig, bedyrer Bersvendsen.

– Vi har vært forsiktede, og har kommet fram til standarder sammen med andre aviser og etter råd fra PFU. Vi har en egen font, egen bakgrunnsfarge, og tydelig merking av hvem som er avsender.

Både Stavrum og Bersvendsen mener fellelsene i PFU også har bidratt positivt:

– De har bidratt til en stor debatt og til å klare tankene, sier Stavrum, mens Bersvendsen på sin side mener det har gitt dem en kurs å styre etter.

– Dette er i løpende utvikling, sier han.

Ny boost med digitaliseringen

Innholdsmarkedsføring er ikke noe nytt, skal vi tro Jens Barland, førsteamanuensis i medieledelse og innovasjon ved Avdeling for informatikk og medieteknikk ved NTNU. Han er redaktør for den første vitenskapelige boka på norsk om innholdsmarkedsføring, som skal komme denne sommeren. NTNU-professor Arne Krokan bidrar også i boka.

– Innholdsmarkedsføring har man i og for seg drevet med i over 100 år selv om ordet er nytt. Men med digitaliseringen av mediene kan dette fått en helt ny boost i og med at alle kan publisere selv på nett, skriver Barland i en epost til Under Dusken.

SPONSET INNOLD: Atle Bersvendsen sier Adressa trenger nye inntekter. .

Et spørsmål om penger

– Digitaliseringen har jo rammet avisenes inntekter hardt, og nå konkurrerer de om å skaffe seg nye inntekter ved å være gode på dette produktet, skriver Barland videre. Det kan Bersvendsen bekrefte:

– Vi trenger nye inntektskilder. Papir står fortsatt sterkt, men vil synke i framtiden, sier Bersvendsen, som hevder at leserne etterspør innholdsmarkedsfø-

ring. Det gir Barland ham rett i, selv om han deler Stavrums bekymring.

– Jeg har selv testet innholdsmarkedsføring på lesere, og sett både hvordan de liker det, men også at de kan ha problemer med å skille slik reklame fra annet innhold, skriver Barland, og presiserer at reklame er reklame, selv om det er kledd i journalistisk drakt. **UD**

FORFALLER: Ingen av byens neonskilt er vernet, til tross for at de er potensielle kulturminner. Foto: Mikkell Marhaug.

GRELLE FARGER: Butikkens plastskilt blir en stadig større del av bybildet. Foto: Stefan Kaliski.

Ingen lys framtid i møte

Mens de nye lysreklamene blir styggere og styggere, dør de gamle neonskiltene.

KOMMENTAR

STEFAN KALISKI

Kulturjournalist

En stadig større del av Trondheim sentrums fasader overtas av grelle og fantasiløse butikkskilt. Butikkeieres smakløshet kjenner ingen grenser i kampen om kundenes velfylte lommebøker. Skiltene som ser ut til å være laget av folk som ikke vet hva design er, har spredt seg til hver eneste avkrok av Norge. Dressmann, Vitus, Jafs, Nille og Coop, alle med de samme plastkassene fylt opp med lysstoffrør.

I Trondheim finner vi et av de verste eksemplene på butikkenes godkjente hærverk ved Coop Extra i Leüthenhaven. Ord blir fattige. Et sammensurium av stygge fonter og knallsterke farger er en sikker vei til brekningsforannelmelser. Coop har ikke bare nøy seg med to dominerende reklameskilt på taket. Her har de i tillegg valgt å fylle opp fortauet utenfor butikken. Stukket ned i en parasollfot står noe som ligner et seil fra et vindsurferebrett.

Den billige fargen

Hos Nille er de glade i gult. Butikkjedens tissegule

logo harmonerer dårlig med den brune trefasaden i Nordre gate. Logoens font skal sikkert symbolisere noe leket og lett, men virker heller som om den er laget av noen som nettopp har lært seg word på seniorsurf. Nille har ikke bare nøy seg med den smakløse logoen på fasaden, men de har også valgt å legge en rød løper utenfor inngangen. En avlang, rød matte som prydes av butikens gule bokstaver.

Problemet med gulfargen er at den harmonerer dårlig med byens fasader. Det er lite annet som er gult, noe som gjør at fargen blir veldig dominerende. Gul brukes gjerne fordi den forbindes med noe billig, noe som stemmer godt overens med både Nille og Coop Extras profil.

Det finnes heldigvis noen lyspunkter. Ikke langt fra Nille ligger konfeksjonsforretningen Arne Rønning. Over inngangen henger en praktfull lysreklame i neon. Fra den lekne løkkeskriften stråler det et behagelig gulhvitt lys. Skiltet er en av få gjenværende neonreklamer i byen. Neonskiltene, som hadde sin storhetstid på 50- og 60-tallet, kjennetegnes av et helt spesielt og varmt lys. Det å lage neonskilt er fortsatt et eget håndverk, der varme glassrør bøyes til vakre motiver og fonter.

Neondøden

I dag er det byggesakskontoret som tar seg av søk-

nader om oppsetning av skilt. Kontoret har utarbeidet egne retningslinjer for hva som er gode og dårlige skilt. Her står det blant annet at lystavler skal passe overens med omkringliggende bebyggelse og at butikkskilt med skjemmende farger ikke er tillatt. Men hvordan avgjør man om en lysreklame passer inn i omgivelsene? Og hva er skjemmende farger? Det står det ikke noe om. Det hele baserer seg med andre ord på skjønn. Butikkene, som vil gjøre skiltingen billigst mulig, velger pris framfor estetikk, noe som betyr at håndlagde neonskilt kan bli en saga blott. De fleste av byens gjenværende neonskilt forfaller, og mange er allerede skiftet ut med lyskasser i plast.

Det tragiske er at neonreklamene ikke er vernet, til tross for at de er potensielle kulturminner. I 2012 forsvant Trondheims største neonreklame, Freiauret ved Trondheim torg. Både riksantikvaren og byantikvaren mente at den over 30 år gamle lysreklamen hadde kulturminneverdi. Til tross for heftige protester ble klokka fjernet, og flyttet til et lager i Oslo, uten at byens politikere valgte å ta til motmæle. Om folkevalgte og byråkrater ikke snart engasjerer seg vil neonskiltene forsvinne fra Trondheim innen ti år. Det eneste som vil være igjen er kalde lyststoffrør og grelle plastkasser.

Mitt møte med kunstmusikkmiljøet i Trondheim

I en hektisk studietilværelse er det ikke alltid like lett å slappe av. Under Dusken gir deg et innblikk i Trondheims kunstmusikkmiljø, der du er nødt til å koble av for å kunne lytte.

TEKST: Idunn Saltnes Skjerdingsstad FOTO: Hans Fredrik Sunde

Noe av det mest fascinerende med denne kunstformen, er at den ikke bare portretterer følelser knyttet til kjærlighet og lengsel. Hele følelesskalaen blir berørt, og det er kun din egen fantasi som setter grenser. Én ting er sikkert: Etter et møte med kunstmusikk er det vanskelig å gå uberørt tilbake til A-lista på P3. Kunstmusikk handler om å være til stede her og nå, og skaper en lyd som gir noe tilbake til lytteren.

Utfordrende improvisasjon

– Kunstmusikk er utfordrende, både rent musikalsk og konseptuelt, sier Ola Djupvik.

Han er student ved jazzlinja på NTNU, og driver nettsiden Art Music Trondheim. Nettsiden består av en konsertkalender og informasjon om ulike organisasjoner som driver med kunstmusikkformen her i byen.

Kunstmusikk er en bred definisjon som favner ulike former for ikke-kommersiell og utfordrende musikk. Det er ikke bare å sette seg ned med et lydspor, det krever tid og konsentrasjon å lytte til slik musikk. Man snakker gjerne om kunstmusikk i tilknytning til frijazz, improvisasjon, og samtidsmusikk. Musikk der man utforsker og eksperimenterer med lyd og instrumenter er også en del av sjangeren.

Jazztradisjon

Friimprovisert musikk stammer fra jazztradisjonen, og fjerner grenser for hva musikk egentlig er. Ola Djupvik legger til at noe av det han finner aller mest spennende, er den musikken som fremmer andre følelser enn kjærlighetssorg eller glede. Når hørte du for eksempel sist musikk som appellerte til angsten og det psykopatiske? Selv er han opptatt av musikk som kan knyttes opp mot skrekk.

– Intens musikk som kjennes på kroppen er noe jeg interesserer meg for. Jeg har tidligere vært med på konserter der jeg har blitt fysisk syk og kvalm av musikken, men det er også disse konsertene som har gitt meg mest i ettertid.

Nymusikk og Fri Form

Nymusikk er en nasjonal organisasjon med avdelin-

ger i flere store byer. Avdelingen i Trondheim ble starta i 1975, og har siden den tid ekspandert kraftig. Nymusikk presenterer samtidsmusikk og annen lyd-kunst gjennom 4-8 konserter i semesteret, som blir spilt på ulike arenaer i byen. Kunstmusikkmiljøet i Trondheim er knyttet tett opp mot NTNUs jazzlinje. Nå er ønsket at flere ikke-musikere skal ta del i miljøet. Gjennom ulike musikkforum og organisasjoner, som Pøkk, Fri Form og Nymusikk, prøver man å etablere et større miljø der man ikke må være musikkfantast for å høre til.

– Jeg tror Nymusikk har hatt mye å si for den voksende populariteten til kunstmusikk, sier førsteamanuensis Michael Duch ved musikkonservatoriet ved NTNU.

Han har vært aktiv i Nymusikk siden 2001, og forteller at miljøet i starten var ganske lite. De senere årene har det vokst betraktelig. Han legger også stor vekt på de studentdrevne konsertseriene Pøkk og Fri Form. Djupvik forteller at han synes for få snakker om kunstmusikk, og at det er noe flere ønsker at skal forandre seg.

– Vi vil vise at dette ikke er radikalt og sært, men at det er åpent og ledig for alle, forteller han. Han er svært engasjert og aktiv i miljøet, og ønsker at folk skal utvide sin musikkhorisont.

Fri Form arrangerer 4-5 akustiske konserter hvert semester. Her har du mulighet til å oppleve fri improvisasjonsmusikk i ulike sjangre. Disse konsertene holdes gjerne på Dokkhuset Scene på Solsiden. Pøkk er en annen studentdrevet serie av konserter, som gjerne holdes på Brukbar/Blæst. Her møter du ulike band som opererer innenfor improvisasjonssjangeren.

Tålmodighetsmusikk

Å overvære en improvisert konsert er noe helt annet enn å lytte til en cd. Samspillet som oppstår mellom musikerne er så vakkert at det virkelig anbefales å sjekke ut. Kunstmusikk er ikke musikk for de store scenene, og slik blir intimiteten og tilstedeværelsen desto mer i fokus. Det er heller ikke det letteste å høre på. Det er musikk som krever tid og innsats av

lytteren, og det er viktig at tålmodigheten er på topp. Man er nødt til å være til stede og kjenne på de følelsene som dukker opp. Så finn fram kaffe eller te, sett deg ned i godstolen, og tenk over de følelsene som strømmer gjennom deg. Eller ta utfordringen og oppsøk en konsert. Det er absolutt verdt det.

Monkey Plot

Kunstmusikk handler om å utfordre grenser og oppdage nye følelser og assosiasjoner som musikken kan gi. Det norske bandet Monkey Plot er en fin inngang til denne typen musikk. Bandet spiller akustiske låter, der improvisasjon brukes som redskap i produksjonen. Slik blir låtene varierte og stemningsbærende. På sine nettsider definerer bandet musikken fra sitt første album, *Løv og lette vimpler*, som en «kontrast til forbrukersamfunnet» med enkel, organisk lyd og struktur. Det er nettopp denne følelsen man får av å lytte til bandets sanger. Plutselig er man ute i naturen, omringet av det mest naturlige som finnes: skogen og vindens rasling. Monkey Plots musikk er inspirert av frijazz og improvisasjon, og er deilig å lytte til dersom man trenger en pause fra en hektisk hverdag. Spesielt er sangene «Monsun» og «I Like To Sleep», verdt å merke seg. Den harmoniske stemningen som oppstår kan sammenlignes med lite annet.

Steve Reich

Også Steve Reichs musikk er noe en nybegynner kan bryne seg på. Å sette seg ned og lytte til en melodi på 17 minutter er en kunst. Bare å vite at sangen er så lang gjør at utålmodigheten melder seg med en gang. Men det er virkelig verdt å lytte til. Steve Reichs musikk er original. Den er svevende og melodisk, og består av piano, fløyte, klarinett, og fiolin. Sett gjerne på låta «Eight Lines», som gir deg en litt ekkel, men god, følelse av ubehandla grubling. Dette er en personlig favoritt, som virkelig anbefales dersom du ønsker å utfordre deg selv. Jeg anbefaler Reich dersom du strever etter å få satt ord på tilværelsen og trenger en real dytt i rompa. Hvis inspirasjonen ikke finner deg etter et møte med denne komponisten, vet ikke jeg hva som skal til. **UD**

KONSERTMATERIALE: Det er noe helt spesielt å lytte til improvisert musikk hjemme og på konsert. Alex Ward og Steve Noble visste hvordan det skulle gjøres.

Bock ikke under – våren er reddet

I disse vår- og eksamenstider er det deilig å sette seg ned med en god øl. Vi har testet tre nye øl fra Daglighallen mikrobryggeri.

TEKST: Svein Amund Åstebøl Hansen og Maren Kronlund FOTO: Linea Bancel

Sudi Brown

En klassisk engelsk brown ale kjennetegnes av malttypen (ofte brunt malt), det engelske gjæret som blir brukt og bitterhumlen. Samtidig er den tradisjonelle brown-alen lett aromahumlet og preget av ristet maltkarakter. Ølet kjennetegnes også av den typiske amber-fargen.

FOR DEN INTERESSERTE

Ved første øyekast er ølet kobberbrunt, med et fingertykt beige skum. Det er imidlertid ikke så klart som jeg gjerne ville ha hatt det. Ølet har allikevel en fin amber farge.

Aromaen bærer preg av maltet, men den ristede karakteren som kommer av brunere malttyper er fraværende. Jeg aner karakter av karamell, brent sukker og rugbrød. Det vinøse preget, som karakteriserer øltypen som følge av lagringen, alkoholnivået og toner fra tørket frukt, er fraværende i Sudi Brown. Uansett preges smaken av både maltet og alkoholen, der prosentnivået ligger nærmere den amerikanske brown ale-typen. Munnfølelsen er mild, med hint av mandler, dadler og mørkt brød. Kroppen er svak, med middels karbonering. De ristede tonene er også fraværende i smaken som i aromaen - og det savnes. Finishen er kort og bitter.

Aroma: Brent sukker, maltpreg.
Utseende: Kobberbrunt, beige skum, tåkete.
Smak: Mild, hint av mandler og tørkede dadler.

ØLTYPE: Tsjekkisk pilsner 5,3 %

PRIS: Medlem/Ikke-medlem: 69,- / 79,-

FOR DEN TØRSTE

Jeg ankom ølsmakingen sulten. Da passer det perfekt at det første ølet vi får smake på er som brød i flytende form. Lukten av surdeigsbrød og kjeks fyller neseborene. Dette er et øl med mye smak. Den brun-gule karamellfargen ser delikat ut, men dessverre er opplevelsen litt tammere. Jeg synes det er vanskelig å forstå seg på dette ølet. I det ene øyeblikket er det som et herremåltid, men straks temperaturen stiger et par grader tenker jeg tilbake på mine dårlige opplevelser med gjærbakst. Å helle ølet over i plastglass går fint da det allerede er forholdsvis tamt, men når jeg prøver å styrte det føles det som jeg skal være mett i en evighet. Likevel. Å nyte dette ølet med en passe temperatur er en kulinarisk opplevelse, og det anbefales å ta med seg på et politisk og dypt Samfundsmøte eller en rolig konsert.

Aroma: Surdeigsbrød og kjeks.
Utseende: Brungul grums med hint av karamell.
Smak: Brød.
Styrtepotensial fra 1-5: 2.

Wintherbock

Bockølet er et mørkt, maltrikt og kraftig øl. Mest sannsynlig stammer ølet fra den tyske byen Eilsbeck, hvor det også skal ha eksistert en ur-bock. Det er også et ypperlig matøl og et fint alternativ i følge med desserter.

FOR DEN INTERESSERTE

Bocken til Daglighallen mikrobryggeri er rødbrun og tåkete. Det tynne skumlaget faller fort. Aromaen er så og si totaldominert av maltsødmen, men med hint av nøtter og mørke bær. Smaken preges av den karakteristiske maltsødmen og alkoholen, selv om prosenten er noe lavere enn andre bakkøl som brygges idag. Jeg får assosiasjoner til sviker, karamell og mørke brødskorper. Munnfølelsen er god, med en medium kropp. Ølet er passe karbonisert. Bitterhumlen som er tilsatt balanserer maltsødmen perfekt. Her har bryggssjefen og co truffet godt. Finishen er mild, sødmefull og varig. Rett og slett tilfredsstillende. Dette er en fantastisk batch, og nær det mest komplette mikrobryggeriet har laget.

Aroma: Maltpreg, nøtter og mørke bær.
Utseende: Tåkete, rødbrunt. Tynt skumlag.
Smak: Maltsødme og mørkt brød.

ØLTYPE: Tsjekkisk pilsner 5,3 %

PRIS: Medlem/Ikke-medlem: 59,- / 69,-

FOR DEN TØRSTE

Den markante lukten av ost fyller neseborene i det ølet serveres. Det lukter stramt, særlig for en som synes Jarlsberg er for sterkt. Fargen er litt uklar, med et gulbrunt skum som fort blir borte. Heldigvis smaker det mye bedre enn det lukter, og ølet har en god etter-smak. Det går forholdsvis greit å styrte, og det kommer lite skum når den helles over i plastglass. Dette er et øl som passer godt til julemat eller viltgryte med tanke på smaken, men det er et måltid i seg selv. Derfor er dette ølet perfekt om du vil prioritere pengebruken din riktig i slutten av måneden, for et glass med dette er det samme som minst to brødskiver og to glass vann. Det lages visstnok bare én batch i året, og for min del er det like så greit.

Aroma: Rugbrød, ostepop og litt fis.
Utseende: Kobberfarget.
Smak: Ost med god ettersmak.
Styrtepotensial fra 1-5: 3, men det er ikke Dahls liksom.

Slåtton

En øltype vidt definert som en pale ale. Tradisjonelt ble saison brygget på kontinentet, i Belgia eller det nordlige Frankrike. Bryggerier i USA har prøvd å kopiere øltypen, og det har resultert i en mengde nye og moderne saison-varianter på markedet. Ølet er friskt, fruktig og kraftig karbonert. Saison er et typisk sesongøl (saison: fransk for «årstid») som ble brygget på høsten eller vinteren for så å kunne nytes av gårdsarbeiderne på sommeren.

ØLTYPE: Saison, Farmhouse-ale 5,5%

FOR DEN INTERESSERTE

Slåtton er gyllent og halmgult, med et meget innbydende utseende. Skummet er eggehvitt, med en skumtopp på en halv centimer som står lenge. Ølet er lett tåkete.

Aromaen bærer preg av pepper og sitrusfrukt. Jeg snurrer litt på glasset, så skummet kan avsløre litt mer av aromaen. Hint av lyst brød, gress og jordlige toner får lov til å yppe seg.

Smaken er behagelig mild med preg av sitrusfrukt og pepper. Peppersmaken kommer fra gjæret og gjæringstemperaturen, skyter bryggmester Johnsen inn. Ved høy temperatur får gjæren utvikle spennende toner, og det merkes også i Slåtton. Allikevel savner jeg den kraftige karboneringen som kjennetegner min favorittølltype. Kroppen er medium, og munnfølelsen er passe fyldig. Finishen er kort, stram og overraskende tørr.

Aroma: Pepper, gress og sitrusfrukt.
Utseende: Gyllent, lett tåkete, flott skum.
Smak: Mild, krydder. God munnfølelse.

PRIS: Medlem/Ikke-medlem: 59,- / 69,-

FOR DEN TØRSTE

Hvis du faktisk lurer på hvordan denne smaker, anbefaler jeg å lese det «den interesserte» har skrevet. Jeg glemte å notere ned utdypende opplevelse av smak og aroma, for jeg var så opptatt med å nyte denne. Jeg klarer ikke å beskrive denne noe ytterligere enn «drit-god». Ølet har en del skum, smaker godt og friskt, og ser lys og livlig ut. På en grå og trist dag i Trondheim vil dette ølet gi deg et lysere syn på livet. Jeg blir våryr. Bryggmester kan fortelle at saison ble før brukt som vann i Belgia. Herregud som jeg skulle ønske dette kom ut av springen i Norge. Det fungerer bra å styrte, fungerer bra når det er lunka, jeg synes det smaker digg uansett. Ølet selges i Lyche, og er utmerket til sommermat som grilling og blåskjell, samt som restitusjonsøl.

Aroma: God.
Utseende: Fristende.
Smak: God blanding av sommerfølelse og kjærlighet.
Styrtepotensial fra 1-5: 5.

Når idolene svikter

Kesha ble kjent gjennom topplåter som «Tik Tok» og «Timber», men så ble det brått stille.

ILLUSTRASJON: Inger Sidonia Krajci

KOMMENTAR

LIVE SKARTVEIT
Musikkjournalist

Marerittet hennes startet da hun var 18 år gammel. Ifølge Kesha ble hun utsatt for seksuelle overgrep fra hennes produsent, Dr. Luke. Hun saksøkte først i 2014, da etter nærmere ti års samarbeid. Produsenten benektet anklagen, og beskyldte henne for å ønske seg ut av samarbeidet for økonomisk vinning. Deretter forsøkte Kesha å løsrive seg fra samarbeidet med Dr. Luke og Sony, hvilket en amerikansk dommer sa nei til i februar 2016. Begrunnelsen som ble gitt var at det ville være et stygt økonomisk tap for Sony.

Industriens skyggeside

Keshas historie tilhører musikkindustriens skyggeside. Grufulle overgrep i industrien er ikke overraskende. Store stjerner med mye makt og berømmelse har til enhver tid utnyttet sin posisjon. Det som skiller Keshas sak fra de mange andre er den enorme publisiteten rundt saken, og støtten som for en gangs skyld blir vist offeret, heller enn overgriperen.

Bestemmelsen, som videre utsatte Keshas karriere, fikk støtten bak henne til å vokse. Det ble tegnet et bilde av et rettssystem som brydde seg mer om den økonomiske situasjonen til kjempeselskapene enn til en persons lidelse. Keshas karriere var svært vellykket under Dr. Luke og Sony. Selv om en annen platekontrakt isolert sett kunne vært mer lukrativ er det tvilsomt at hun ville tjent på et kontraktbrudd, for det har

hun utsatt karriereren for lenge. En kan også spørre seg om hun ville gått gjennom en rettssak om det ikke lå et virkelig traume bak.

For oss utenforstående er Keshas private tragedie lett å sympatisere med. Det er lettere å sympatisere med en sårbar person enn et ansiktsløst selskap. Men hva når den anklagede er en av våre helter?

De fleste husker nok saken mellom Chris Brown og Rihanna i 2009. Selv med bildebevis samlet troppene seg for å forsvare Chris Brown, og han er enda aktiv som artist. Rihannas tragedie ble blåst opp i avisene, og det var enda flere som bebreidet Rihanna for å gå tilbake til kjæresten enn de som kritiserte Brown for volden. Det er illustrerende for hvordan mange overgrepssaker går, særlig der den utøvende er en kjent og kjær mann, og den fornærmede ikke er et barn.

Typisk oss

For å forstå overgrepssaker, hvorfor de gjerne dysses ned og unnskyldes, er det viktig å forstå overgrepskulturen. Slik vi ofte forestiller oss voldtekt, er det noe som skjer i en busk. Et ukjent monster drar en hylende kvinne bort og gjør sitt. Men slik det oftest foregår er i det familiære, med personer man allerede kjenner. Gjerne på fest, av kjæresten, i fylla. Det blir vanskeligere å skille mellom «ordentlig» voldtekt og det som skjer i gråsonene. Kvinner som ville, men angrer dagen derpå og slenger en voldtektsbeskyldning i fjeset på en intetanende gutt.

Voldtektsforsker Anne Bitsch viser i sin bok «Bak lukkede dører» hvordan ungdom reagerer på voldtekt, i sammenheng med fremstilling i media. Det sies at samfunnet spiller media, og dette kommer godt til syne når man ser på hva slags saker som blir presentert som voldtekt. Gruppevoldtekt og overfallsvoldtekt får mye plass i mediene. Det sies at det er en «voldtektsbølge» når det skjer flere overfallsvoldtekter over en kort periode, men slik omtales ikke voldtekt i nære relasjoner. Kvinner blir bedt om å passe på seg selv, ikke drikke for mye eller ha på seg lite klær. I disse advarslene ligger det implisitt at kvinnen som blir voldtatt må ta sin del av skylden.

Når man har en slik forståelse av overgrep, hvor den utsatte blir bebreidet for ikke å ha vært forsiktig nok, blir det lett å unnskyld de anklagede, spesielt i tilfeller hvor denne er noen man er glad i eller ser opp til.

Det er denne forståelsen av overgriperen som et «monster» som gjør det vanskelig for oss å godta anklagene mot menn vi idoliserer. Normene for menn og kvinners oppførsel legger grunnlaget for hvordan vi forstår seksuelle og fysiske overgrep. Menns klåing skal forstås som kompliment. Dersom noen man ser opp til viser deg seksuell interesse er det en selvfølge at det er positivt. Gutter har alltid lyst på sex. Med disse normene er det ikke rart at vi ofte beskylder kvinner som melder om seksuelle overgrep for å overdrive, å be om det, og om å lyve. Samtidig blir gutter som blir seksuelt misbrukt av kvinnelige lærere ofte ledd av, eller til og med gratulert.

Hvor mye kan vi tilgi?

Kroneksempelet på overgriperer som går fri på grunn av sin heltestatus er John Lennon. Fort-

satt mange år etter hans død er det mange som nekter å godta at han ikke er den fredsguruen han framstilte seg som. Han så for seg en vakker verden, en fredelig verden, men oppførselen hans mot kvinner og barn var langt fra fredelig. Det var ikke bare snakk om flere sidesprang i begge hans ekteskap, men også fysisk avstraffelse av hans eldste sønn, Julian Lennon, som i voksen alder snakket ut i intervjuer om hvordan det var å vokse opp med den berømte faren. Hvordan kunne Lennon som også innrømmet å ha fysisk mishandlet familien i et intervju, likevel være så forgudet?

Man må kunne skille kunst og kunstner sier mange, og til en viss grad er det sant. Jeg klarer å ignorere at en skikkelig god skuespiller har vært utro mot kona si når jeg ser en film. Jeg klarer å tenke på noe annet enn musikerens litt for liberale holdninger til rusmidler når jeg hører på årets beste album. Men hvor langt er vi villig til å strekke det? Hvor mye skal man se gjennom fingrene på? Er en kul låt virkelig så viktig for oss at vi er villige til å ofre mennesker i jakten på god kunst.

Vi lar dem gå fri for kunstens skyld

Til syvende og sist handler det om penger. Sonys støtte til Dr. Luke, deres gullegg, handler om økonomisk gevinst. Vår støtte til våre musikalske helter gir penger i hendene til overgriperer og til de som står bak dem. Å la kunstnere gå fri fordi de gjør en god jobb er som å la en lærer som har misbrukt elever gå fri fordi de er dyktige.

Tendensen i samfunnet til å sette kunst høyere enn menneskeliv er skremmende. Vi ser ofte at store kunstnere, som Roman Polanski og Woody Allen, John Lennon og Chris Brown, får fortsette selv etter rystende anklager om alvorlige overgrep.

Plateselskaper vil fortsette å dysse ned overgrepssaker så lenge det er penger i det. Overgriperer vil fortsette å ødelegge liv så lenge de får lov – så lenge vi lar dem. Det er opp til oss som forbrukere å sørge for at de som begår slike overgrep må stå til ansvar for det, og ikke gjemme oss bak kunsten. Så er det bare å håpe at Kesha står på videre, for de som ikke kan det.

MIN ANBEFALING

TRYM KJØS
Musikkjournalist

Martin Massiv – *D.O.P.F.G*

Martin Massiv er fryktløs og modig i sin debut.

Martin Massiv er ikke en av de yngste i gamet. Rapperen fra Sørumsand har holdt det undergrunn i flere år. Fortsetter han å levere slik som på debutskiva *D.O.P.F.G* skal vi ikke se bort fra at han tar steget opp fra undergrunnen. Skivas fulle navn er ydmykt nok *Den Obligatoriske Punchlinekavalkaden Før Gjennombruddet*. Ambisjonene er det altså ingenting å si på selv om jeg enser et ørlite snev av sarkasme i albumtittelen.

For de av dere som kjenner til battleligaen Skeez TV er nok ikke Martin Massiv et ukjent navn. Men for resten av befolkningens del fortjener han all den oppmerksomheten han kan få. Sounden til Martin er på ingen måte unik i hiphop-verdenen. Han holder det oldschool. Likevel er det noe med Martin Massiv som fanger min oppmerksomhet. Han har et eller annet som gjør at han stikker seg frem. Det høres veldig profesjonelt ut.

«Kan hende du kommer til å kjenne et lite ubehag – har et skralt rapgame å bite hue av» åpner andrelåta på albumet. Makan til brutal åpning har jeg ikke lagt merke til fra en norsk rapper noen gang. Denne breiale holdningen er gjennomgående for debuten. Dette er noe av det som gjør Martin Massiv fet. Attituden gir meg bakoversveis. Han er ikke en artist som er på alles lepper men det høres likevel ikke wannabe eller bittert ut. At Norges rapkonge, Lars Vaular, spytter selvsikkert at «...de kaller meg cocky, men eg rappet lenge før ASAP Rocky», er utsagn som ingen tenker særlig over. Det er derfor jævlig kult at Sørumsandguttene er enda tøffere i praten. Det virker som Martin gir blanke faen. Og det står det respekt av. Kanskje kan Martin Massiv blåse liv i den veldig kameratslige og fredelige rapscenen i Norge. Det hadde vært litt gøy.

Til slutt vil jeg også gi en shout-out til trønderrapperen Ben Baller som i en årrekke har vært en av de feteste fra Trondheim. Han gjester plata og bidrar på to låter. Trønderen har aldri vært kjent for å vaske munnen sin med zalo, og det har han heller ikke gjort i forkant av låtene han gjester her. «Alle dine hus og hoteller brenner. Bryr itj mæ en skit, æ bor i kjeller» er en av linjene hans. Hadde det ikke vært for at Karpe Diems singel «Hus/Hotell/Slott brenner» ble sluppet etter *D.O.P.F.G* kunne linja vært et knallhardt stikk retta mot de etablerte kara fra Oslo.

Det er en modig utgivelse fra Sørumsandguttene. Jeg tar av meg hatten for Martin Massiv og Ben Baller. Jeg foreslår at du gjør det samme.

Fem kjappe:

- Er fra Sørumsand i Akershus.
- Alder: 26 (født 1989).
- Blant annet kjent fra Skeez TV som er Norges kanskje største battleliga. Nylige Urørt-vinner Cezinando skapte seg et navn her.
- 291 likes på Facebook og 344 følgere på Soundcloud.
- La ut sine første tracks på Soundcloud for fire år siden. Har gitt ut to mixtapes og en håndfull enkeltlåter for debuten.

SPØRSMÅL:

1. Påskeferien er akkurat over. Hva er det de kristne minnes under påsken?
2. ... og hva er det det jødene minnes under sin påske, pesach?

3. Nevn én av de tre nordmennene som har mottatt nobelprisen i litteratur.

4. Hvem fant på begrepet «radioaktivitet» og var den første kvinnen til å få en nobelpris?

5. Syriske bakkestyrker og det russiske luftforsvaret gjenerobret nylig en oldtidsby som står på Unescos verdensarvliste og red-det den dermed fra fortsatt ødeleggelse fra den såkalte islamske stat. Hva heter byen?

6. Hvor mange fargede ruter har en Rubiks kube?

7. Hvilket nordisk land spilte Norge landskamp mot i fotball den 29. mars?

8. Hvilken norsk høgscole er blitt anmeldt til Økokrim for å ha krevd for mye i skolepenger av studentene fra 2002 til 2012?

9. Hva heter musikkstrømmetjenesten som har cirka 3 millioner betalende brukere på verdensbasis og eies av Jay-Z og et knippe andre artister?

10. Hvem har nest høyest rang i Norge og står dermed etter kongen?

11. Hvilket redskap var det helten Thesevs i det greske sagnet om labyrinten på Kreta brukte for å finne veien ut igjen?

12. Hvem er avbildet på den norske hundrekroneseddelen?

13. En film om en britisk skihopper går på kino om dagen, med Taron Egerton og Hugh Jackman i hovedrollene. Hva heter filmen, som har samme navn som skihopperen?

14. Fra hvilket land kommer FN's generalsekretær, Ban Ki-moon?

15. Hva heter selskapet som står for over 40 prosent av dagligvarehandelen i Norge og eier blant annet Kiwi og Meny?

16. Den belgiske syklisten Antoine Demoitié ble nylig drept under et sykkelritt etter en påkjørsel. Hva ble han påkjørt av?

17. Whisky kan lages verden over, men hvilket ord spesifiserer at whiskyen er laget i Skottland og på godkjent måte?

18. Hva heter tv-programmet der trioen kjent fra *Radioresepsjonen* kårer hvem som har framstått best i mediebildet den foregående uken?

19. Hvilket kor fra Trondheim vant nylig medalje i konkurransen Concorso Corale Internazionale i Italia?

20. Det finnes fire private utdanningsinstitusjoner som tilbyr høyere utdanning i Trondheim: BI, Høgskolen Christiania, Folkeuniversitetet og ...?

SVAR:

1. Jesu død og oppstandelse. 2. Moses' befrielse av israelittene fra fangenskap i Egypt. 3. Bjørnstjerne Bjørnson (1903). Knut Hamsun (1920) og Sigrid Undset (1928). 4. Maria Curie. 5. Palmyra. 6. 54 (seks sider med ni ruter). 7. Finland. 8. Westerdals School of Communication. 9. Tidal. 10. Stortingetspresidenten, for tiden Ole Martin Thommessen (H). 11. Et garnmøste. 12. Kirsten Flagstad, operasangerinne. 13. *Eddie the Eagle*. 14. 19. 15. Sør-Korea. 16. Motorsykkel. 17. Scotch whisky. 18. *Likens vinner*. 19. Trondhjems kvinnelige studentersangforening. 20. Dronning Mauds minnes høgscole.

PÅSKEN ER OVER, MEN «SE, HERREN LEVER». REGN UT DINE POENG OG FINN UT HVILKEN KRISTEN HØYTID (MED ELLER UTEN HEDENSK E RØTTER) DU ER:

0 - 3 poeng: Pinsen. En gang brakte du den hellige ånd over disiplene. Nå bringer du to dager med stengte butikker over intetanende studenter like etter en søndag i eksamenstiden. Sult er et tema for fasten og Hamsun. Skjerp deg!

4 - 7 poeng: Kristi himmelfartsdag, pinsens noe mindre kjipe fetter. Du får litt godvilje fordi du bare stenger butikkene på en torsdag og har et navn som framkaller morsomme bilder. Her må det jobbes litt.

8 - 11 poeng: Olsok. Det finnes dem som sier at opphavsmannen, Olav den hellige, ikke var så grei, men du medfører rømmegrøt og diverse artige spel og arrangementer i det ganske land. Du er helt åkei.

12 - 15 poeng: Fastelavn. Du bringer med deg deilige boller med krem i. Egentlig skal du følges av sju uker med selvpåført pine, men du er blitt mindre streng på det de siste årene. OK pluss.

16 - 19 poeng: Påske. Du medfører masse fri og lave smågodtpriser. Da kan man tåle at butikkene er stengt. (Hører du, pinse?)

20 poeng: Julaften. Du flyter ikke bare over av kunnskap, men også materielle goder og en (i alle fall overfladisk) midlertidig velvilje overfor perifere familiemedlemmer og samfunnets svakeste. Du er awesome.

Kulturkalenderen

5. april -19. april /
akterende lun lurk

TIRSDAG 5. APRIL Studentersamfundet

Klokka 17.00: Fomofestivalen, en minifestival med både kunst- og miljøfokus, inviterer til byttefest i Rundhallen. Ta med klær du ikke vil ha lenger, men som andre vil ha, og ta deres klær igjen. Sånn alternativ type Robin Hood, nesten.

ONSDAG 6. APRIL Studentersamfundet

Klokka 20.30: Fomofestivalen holder fortsatt på, og i dag kan du blant annet få med deg teatersport! Synes du manus er unødvendig for skuespillere, eller lurer du på om folk virkelig klarer seg uten manus? Her blir det kamp mellom to lag som skal prøve å være morsomst og flinkest på en kveld!

Verftsgata 4

Klokka 18.00: Mer enn 5 000 enslige mindreårige søkte asyl i Norge i 2015, og hverdagen i et nytt land er svært utfordrende. Redd Barna inviterer deg til å lære mer om disse mindreårige asylsøkere og hvordan situasjonen er i Trondheim. Kanskje du ønsker å bidra til en bedre hverdag?

TORS DAG 7. APRIL Byscenen

Klokka 19.30: Musikk er ikke bare musikk, men og et mektig manipulasjonsinstrument som spiller på våre sterke indre følelser. Luftforsvarets musikkorps inviterer til en tankevekkende reise inn i musikkens makt, både fra Sovjetunionen, DDR, og eksempler fra i dag.

DIGS

Klokka 18.00: Det er enda et par uker til Trondheim Vegan Fair, men i kveld kan du få en smakebit ved å delta på vegansk kokkekurs med Per Viderup, som er medgründer av både Persilleriet og Mat fra Hagen. Her får du virkelig se og lære hvor godt vegansk mat kan være!

Studentersamfundet

Klokka 18.00: Siste dag på Fomofestivalen. Mye skjer, deriblant Festyoga! Gratis festivalyoga i storsalen der alle kan roe ned med Sivananda Yoga, tantra, meditasjon og pust. Ta på festlige klær, og pust rolig ut!

FREDAG 8. APRIL Skansenområdet

Hele dagen: Her kan du se utstillingen *Pink Shoelaces* som har 15 kunstnere som stiller ut kunstverk hele helgen. Det blir også foredrag og vernissage! **Studentersamfundet**
Klokka 29.59: Kveldens Knauskonsert er med bandet As He Said, beskrevet som å ha storslått sound og sårbare

tekster, de kommer nok til å lage en fantastisk kveld på Knaus!
Sukkerhuset Scene
Klokka 22.00: Du vet den lyden du liksom hører når du virkelig trenger en venn? Det vet også bandet Venner som spiller releasekonsert i kveld. Etter konserten på Knaus i februar, så ble de til og med hyllet som ukas beste konsert av Radio Revolt!

LØRDAG 9. APRIL Studentersamfundet

Klokka 22.00: Death By Unga Bunga er et av Norges mest spennende liveband, og i kveld kommer de til Klubben for lage god, svett, og dansbar stemning for deg!

Trøndelag Teater

Klokka 17.30: Bunnlinja er det som teller, folk sliter med bunnlinja, noen finner bunnlinja. Men hva er bunnlinja, og hvor er den? Dette lurer Marianne Meløy, og nå kan du bli med henne på en tur med eller uten bunnlinje, som kanskje gir svar på akkurat det du lurer på, i stykket *Bunnlinja*.

SØNDAG 10. APRIL Trondheim Spektrum

Klokka 11.00: Det er retro, antikk og samlemesse i Trondheim Spektrum med stort, spennende utvalg. Nå kan du få det hakkert kulere hjemme, og ganske unikt!

MANDAG 11. APRIL Dokkhuset

Klokka 19.30: Det er vel ikke så ofte du får gått på storbandskonsert, men i kveld får du jammen meg tre storband på en gang. Heimdal Storband, S. Møller og Skaun Storband spiller herlig swingmusikk, så du blir nok ikke sittende på stolen lenge.

Værnes

Klokka 07.00: Stine og Nina har oppdaget hvor gøy det er å drive med flyspotting. Ta Flybussen ut og få med deg alle store og små fly til og fra Værnes i dag, med godt selskap.

TIRSDAG 12. APRIL Olavshallen

Klokka 20.00: Ingebjørg Bratland er glad i Trondheim, og kommer derfor til byen med sin nydelige sangstemme og fine låter, som du kan få gleden av å høre.

ONSDAG 13. APRIL Studentersamfundet

Klokka 19.00: Danser folk utenom natetimer på byen? NTNUI Dans gjør, og i kveld vil de ulike stilene vise deg hva de har jobbet med i år. Her er det alt fra hip hop til akrobatisk rock til

ARKIVFOTO: Henrik Brynthe Lund

rolig jazz, og hvis du blir inspirert kan du få svinge på foten til storbandskonsert med S. Møller etterpå!

Klokka 19.00: På Knaus vil Studentersamfundets Interne Teater spille Agatha Christies krimstykk *Og dermed var det ingen* i hele april. Kom hvis du tør!

TORS DAG 14. APRIL Litteraturhuset Trondheim

Klokka 19.00: Det sies, og er kjent, at media har makt. Men er det egentlig så mye makt igjen i de gamle mediene? Trøndelag Redaktørforening og Trondhjems Journalistforening inviterer Gudmund Hernes til Litteraturhuset for å høre hva han ser i vår digitale tid.

Solsiden Senter

Klokka 09.00: Fretex har pop-up store, og her har seks studenter fra NTNU håndplukket kule plagg slik du kan fornye vårgarderoben til en billig penge. Endelig kan du ha litt god samvitighet for shoppingen din!

Studentersamfundet

Klokka 19.00: Det er lenge siden vikingtiden, men den er slettes ikke glemt. Kortfilmen *Trace* av Markus Dahlsett er en skikkelig vikingfilm som vil bli vist i kveld, samtidig som du får en samtale med Dahlsett selv.

FREDAG 15. APRIL Studentersamfundet

Klokka 21.00: Punkrockerne Oslo Ess tar med seg Comet Kid som spiller en miks av folk, rock, pop og soul. En ganske kul musikkmix i Storsalen i kveld altså. Og som om ikke det var nok, så har de med seg Eurotrash som support!

LØRDAG 16. APRIL Byscenen

Klokka 21.45: Backstreet Boys, nei, jeg mener selvfølgelig norske Backstreet

Girls er tilbake i Trondheim med sin pønka boogierock! Nå kan du endelig «Boogie your life away».

Midtbyen

Klokka 10.00: Har du lyst til å reise, men du har verken tid eller penger? På Mosaic Festival kan du reise rundt i verden, uten å forlate Trondheim! Her får du se spennende forestillinger, smake eksotisk mat, treffe ulike mennesker, og høre på musikk fra hele verden. Skaff deg et festivalreisepass og bli med på reisen!

Studentersamfundet

Klokka 23.59: Knauskonsert igjen! I kveld er det Trondheimsbandet Pappasافت som med sin punkmusikk spiller og synger om hvor greit de har det, og hvor greit du har det. Veldig greit å vite, egentlig!

SØNDAG 17. APRIL Studentersamfundet

Klokka 19.00: Musikaler er ikke bare *High School Musical*, men også kjente og kjære musikaler som *The Sound of Music*. Filmen fra 1965 er Oscar-belønnet og handler om Maria som blir guvernante for sju barn med en streng far. Maria bringer glede tilbake til familien med sang og moro, og dette kan du se i kveld i Storsalen!

MANDAG 18. APRIL Trøndelag Teater

Klokka 19.30: La uka starte kulturelt, med en kveld på et teatralisk sprell. *Det er bedre å kappe det av enn å gå gjennom livet* av Lisa Lie spilles i byen og handler om et vrangbilde av verden, og normaliteten er avviklet.

TIRSDAG 19. APRIL

Det er vår, og det er ny Under Dusken ute! Kan det bli bedre?

Mer enn en spandex-helt

Den nyeste sesongen av *Daredevil* er et herlig samspill mellom helt og antihelt, fortid og nåtid, og setter standarden for hvordan en superheltserie skal være.

Først var det vampyrer, så zombier, og nå er det superheltene som regjerer både det store og det lille lerretet. Omtrent annenhver dag slippes det nyheter om nye filmer og serier om superhelter de færreste har hørt om. Jeg er en av de som er luta lei de samme resirkulerte actionfestene uten særlig mye handling eller spennende karakterer. Det er derfor en fryd å se at perler som *Daredevil* i sin andre sesong fremdeles holder seg til det formatet vi kjenner fra den første, og setter handlingen foran unødvendige kampscener og store eksplosjoner.

Styrken ligger i ondskapen. Forrige sesong var sterkt dominert av Wilson Fisk, en morderisk psykopat med noe tvilsomme henrettelsesmetoder. Denne gangen er morderiske Fisk byttet ut med antihelten «The Punisher», som i likhet med Matt Murdock jakter på de som lever på feil side av loven. Dette fungerer som et fint motparti til Matt Murdocks helteskikkelse, og introduserer moralske dilemmaer som vi ikke fikk sett like mye av i forrige sesong. En annen ny karakter i sesong to er «Elektra», en figur fra Daredevils fortid som tydeligvis har noe uoppgjort med hovedpersonen.

Superhelthklisjeen er en farlig felle. Det er fort gjort at ting blir ensporig og kjedelig. Et godt bevis på dette er Supermann- og Batman-franchisene, hvor du får den samme historien gjenfortalt et par ganger hvert tiår. *Daredevil* har en evne til å dele mye av handlingen på kort tid, uten at dette ødelegger spenningskurven. Dette gjør at karakterer og såkalte storylines blir kjapt etablert, og det er en fryd å se de utfolde seg. I stedet for å pakke inn masse informasjon på kort tid, gjør *Daredevil* det utrolig spennende å følge med på hva som kommer rundt neste sving.

Med sterke skuespillere på plakaten også denne sesongen, har jeg stor tro på at Netflix igjen har funnet oppskriften på hvordan en superheltserie skal gjøres på en god måte. Det som skiller *Daredevil* ut fra mengden er et seriøst underelement en sjeldent finner i lignende serier. Her har alle handlinger og valg ringeffekter som en må kunne gjøre rede for og forutse. Det er herlig forfriskende å se en helt som er mer enn en attraktiv skikkelse i spandex. Slike ting varmer et bittett filmelskerhjerter.

Denne anmeldelsen er basert på de tre første episodene av andre sesong.

Tekst: Kristina Bye

Kort, skittent og godt

Jimmy Carrs nye stand-up show, Funny Business, på Netflix er perfekt for deg som liker å le godt med litt dårlig samvittighet.

I stadig større grad produserer Netflix såkalte Comedy Specials. De er billige å lage, og med et stort navn kan du trekke en god dose seere. Tidligere har strømmingstjenesten fristet med navn som Aziz Ansari, Jim Jeffries og John Mulaney med stor suksess, bare for å nevne noen. Denne gangen er det britiske Jimmy Carr som står for tur, og her har Netflix gjort nok et kupp.

Carr er kjent for sin skitne humor. Det kan tenkes at dette ikke passer alle, noen vil kanskje synes han går over kanten en gang i blant, med vitser om både incest, terrorisme og mer incest. Ja, det har en tendens til å bli mye av det samme, man kan ikke nødvendigvis kalle ham en komiker med bredde og jeg etterspør en noe større variasjon. Du trenger uansett ikke tvile på hva du får. Det bør nevnes at han har en fantastisk evne til å komme med seksuelle vitser uten at det virker simpelt eller vulgært.

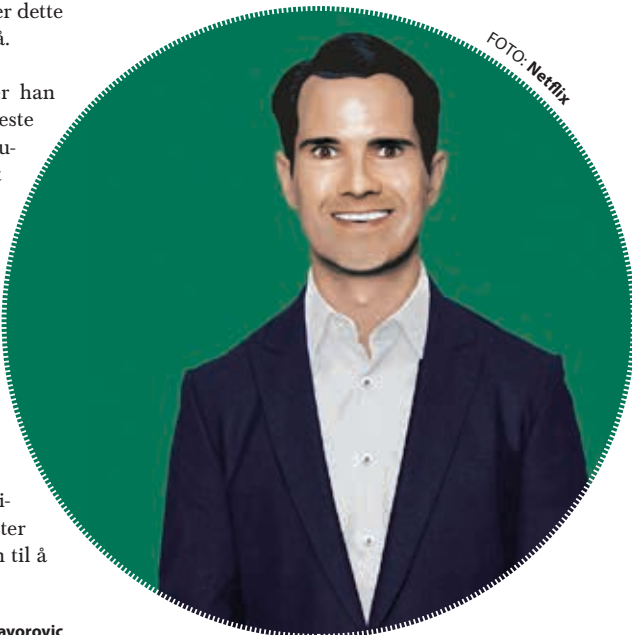
Carr er også kjent for stor bruk av one-linere. Det er ofte delte meninger om dem, mange som foretrekker historiefortellende komikere vil nok komme skuffet fra dette showet. Men hvis du er villig til bare

å slappe av og absorbere litt enkel sexhumor er dette en perfekt ting å bruke en time av livet ditt på.

Jeg er spesielt fan av segmentene der han bruker publikum, dette er showets sterkeste punkt. Det er en del hvor han inviterer publikum til å rope ut hva de ønsker, stort sett fornærmelser, og så kommer han med come-backs. Det skal sies at det er en viss grad av resirkulering. Hvis du har sett Carr før kan det godt hende du kjenner deg igjen, men for det meste er det mye å nyte selv om du har sett alt han har gjort tidligere.

Det er tydelig at Netflix her prøver å selge inn Carr i USA. De har brukt store penger på markedsføring og Carr har vært på talkshowet til Jimmy Fallon. Forhåpentligvis lykkes de og vi får se flere britiske komikere på Netflix. I en tid hvor strømmingstjenester konkurrerer intenst er stand-up en god grunn til å velge Netflix.

Tekst: Benedikt Javorovic

Klish – Røyk og speil

Klish er mørkere og tyngre enn noen gang.

White Denim – Stiff

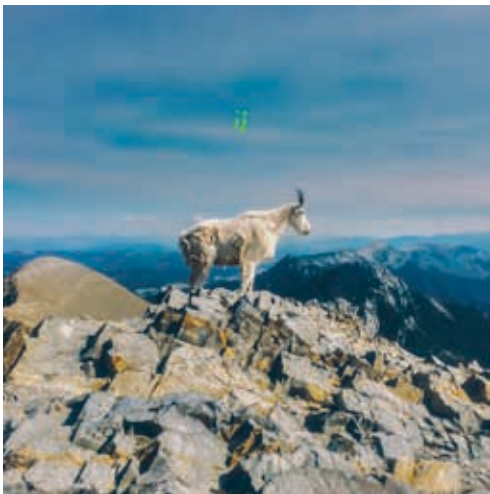
Leken retro-rock som svinger.

Kvartetten fra Austin, Texas er ute med sitt syvende album. Med ni energiske låter sitter man igjen med gode retro-vibber og skikkelig godt humør. Som coveret røper har albumet et narrativ som omhandler kjærlighet og bekymringsfri moro, og det er lett å la seg rive med.

Stiff er i kjent White Denim-stil en god sjantermiks. Den harmoniske blandingen av sørstats-rockabilly, soul og psykedeliske poprock-rytmer er godt utført og fantastisk å høre på. Det hele sparkes i gang med to av platas mest fengende sanger. «Had 2 Know (Personal)» er et spektrum av røffe gitarer og fengende trommer som gir mersmak og setter tonen for albumet. «Ha Ha Ha Ha (Yeah)» er en skikkelig sommerlåt som oppfordrer til å være seg selv og ha det fett, enkelt og greit.

Liima – ii

Liimas debutalbum er hyggelig og behagelig, men dessverre aldri noe mer enn det.

Oppfølgeren til Bestandig fra 2013 er endelig her. Skiva er produsert av storheter som Tommy Tee og Poppa Lars, og det hører man tydelig. Tunge beats med mye bass er varemerker. Supervillain, Sorte Beats og Tom 12 er også med på produksjonen.

Vi hører med en gang at dette er et Klish-album. Noen endringer har han likevel gjort siden debuten i 2013. Låta «Aldri Aldri» har et klart pop-aspekt og fungerer dermed godt på radio. Det samme gjelder for tittelsporet «Røyk og Speil» som gjestes nydelig av Frode Larsen fra The Band Called Oh. Den rake motsetningen finner vi i det snodige bidraget «Fuck Shit Opp Skulk Jobb Knus Alt» av et beinhardt rockeorkester kalt The Ronkes. Hva som skjer her går over mitt hode, men det er et morsomt sidesprang. Som tittelen tilsier handler den om å fucke opp alt.

Den oslobaserte tromsøværingen synger at han «går hjem til Tøyen om natta» i skivas sjuende spor. Låta er en dialektisk framstilling av hovedsta-

Tematisk sett føles plata ut som en reise gjennom sommertidens uanstrengte tilværelse. Det er lett å se for seg både veteranbiler, solbrun hud og sene kvelder. Midtveis på denne reisen finner man låtene «I'm the One) Big Big Fun» og «Take It Easy (Ever After Lasting Love)». Disse sjelfulle bidragene senker tempoet med kjærlighetserklæringer i falsett og deilig 70-tallsprek. Det er gøy å høre vokalist James Petralli leke seg med og beherske disse elementene.

Til tross for variasjon i tempo og budskap blir albumet noe repetitivt, men man forstår hvor de vil med *Stiff*. White Denim er i stadig utvikling og eksperimenterer mye med eget lydbilde – og denne gangen satt det! De elegante svingningene mellom de texanske røttene og moderne garasjerock kler de fire karene veldig godt. Det lyser gjennom hele plata at det har vært mye kreativitet og spilletglede i prosessen som til slutt skulle bli *Stiff*. Mot slutten hører man låta «Mirrored in Reverse», en typisk livelåt med masse trykk. Det hele glir grasiøst ut med «Thank You», og ordene «I wanna thank you, we made it!».

Liima er en nydannet gruppe bestående av den finske perkusjonisten Tatu Rönkkö og det danske postrock-bandet Efterklang. Deres nyeste album *ii* er smekkkfult av synkoperte rytmer, forlokkende atmosfære, drømmende åttitalls-synthet og -trommer, og mye resignert stemmebruk. *ii* er et album det er lett å gå forbi i stillhet, det er også et album med mange spennende enkeltelementer.

Albumet åpnes med jazzete, søte rytmer krydret med fuzzgitare og mye spennende perkusjon. Jeg får dog følelsen av at ting ikke henger så godt sammen. Introlåta er kjedelig og kommer seg egentlig ikke noe sted, men heldigvis blir vokalen mer og mer spennende mot slutten av andre låt.

Mot midten av albumet får vi i låta «Russians» servert en vaporwave-progresjon som går sakte og føles behagelig. Lydbildet er kaotisk, men kontrollert. Idet kaoset nærmest tar overhånd, slutter låtene. Etter noen halvkjipe låter til å begynne med, føles det endelig som om de forsøker å dra meg i en eller

den som både byr på muligheter, men også trøbbel i en konfliktsky tilværelse. Mye av styrken til Klish finner vi her. Jeg mener han er en god og sinnsykt kul historieformidler. Tekstene hans inneholder både det som framstår som oppriktige innrømmelser, i tillegg til at han ofte snakker i gåter.

Selv om Klish er lett gjenkjennelig på plata skiller den seg ut fra tidligere utgitt materiale. Flere av låtene er mer melodiose og syngende. Det er ikke bare tradisjonell hiphop her, og det fungerer absolutt godt. Klishs stemme behersker også denne stilen. *Røyk og Speil* står i kontrast til *Endelig Yess Monster* fra 2015, som er en remixed utgave av flere dansefavoritter fra 90-tallet. *Røyk og Speil* er på sin side en mørk og tung raputgivelse.

Klish er fortsatt en av de beste norsk rap har å by på. Hør og nyt albumet.

Tekst: Trym Kjøs

Tekst: Emilie Pedersen

annen retning. «Woods» følger samme gode retning. Låta er svevende, deilig og håpefull. Det valser inn en jævel av en feit fuzzgitare og skaper store kontraster. Låta faller deretter ned i en svær, myk kjeller med en enda mykere synth og en behagelig vokal. Musikken får en tilstedeværende romlighet som kan føles på kroppen. Mykheten hakkes opp og blir et mylder av kornete lyder som til slutt faser ut i neste låt.

Låtene i andre halvdel slentrer litt etter og gir albumet en behagelig slapphet akkompagnert av mye resignert vokal. Mange av låtene lener seg likevel litt for mye på en ganske så slapp atmosfære. Fellestrekk for flere av låtene er at de bygges opp, for så å rives ned til slutt.

Albumet er hyggelig og deilig, men det føles ikke som noe jeg gidder å lytte gjennom mange ganger, med unntak av noen få låter som for eksempel «Woods» og «Russians», som jeg likte kjempegodt.

Tekst: Fredrik Johansen

Spitposten

SPIT (FRÅ ØSTTRØNSK «SPURV-MÆNISH», BIRD MAN). TRONDHEIMS FRIE STEMME SIDEN 50 ÅR ETTER PROPHETEN (FVMH)

ORAKELTJENESTEN OUTSOURCES

Techsupporten blir et call-center i India. — Tilbudet blir ikke redusert, betrygger rektor Bovim.

Den elskede og forhatte techsupporten Orakeltjenesten blir flyttet til et call-center i India. Målet er å spare kostnader, og samtidig bedre tilbudet, melder rektoriatet på deres nylig hackede blogg.

— Jeg fikk en telefon som sa at jeg hadde et problem med windows-maskina mi. Han var så mye mer hjelpsom enn de nedverdiggende studentene så jeg gav ham hele sulamitten jeg. Han sa han var fra Microsoft, så dette er legitime greier, sier rektor Gunnar Bovim.

I tillegg til å spare penger, trekker rektor fram en forventet synergieffekt, og mulig framtidig indiakontor i samarbeid med Innovasjon Norge. Eierne av call-senteret Trond Vadlamannati Heim, er fornøyd med oppdraget.

— Vi får betalt etter norske satser, så vi kan ikke klage. For å gjøre overgangen lettere å svelge har vi også tatt på oss norskklingende navn. Folk blir så mye mer medgjørilige når de tror det er en nordmann i andre enden av røret, sier senteransatt Ola Thamotharampillai Mann.

IKKE BARE ROSENRØDT

Alle er ikke like fornøyd med utviklingen. En informatikkstudent, som vil forbli anonym, savner den menneskelige dimensjonen.

— Jeg har faket pc-problemer for å få en unnskyldning til å snakke med Orakeltjenesten. Det var den eneste menneskelige kontakten jeg fikk utenom stud.ass-en min. Det er virkelig synd det tilbudet forsvinner, sier studenten.

På Dragvoll er situasjonen en litt annen.

— Orakel-hvafor noe? Tech support? Er dette første april eller noe? sa et tilfeldig utvalg humaniorastudenter etter de fikk høre nyheten.

Blant statsviterene får vi sterkere reaksjoner. En statsvitenskapsstudent vi møter reagerer i sjokk og vantro.

— Jeg må jo ha noen som kan installere SPSS og Endnote på laptopen min for meg. Ville jeg gjøre pc-greier hadde jeg gått på Gløs, sier studenten.

ALTERNATIVE PROSJEKT

De tidligere oraklene har startet et kyborgprosjekt for å gjøre opp for Gløsingers mangel på menneskelig kontakt. Kyborgen er utformet som et troll som har evnene til hilse, gjenkjenne fjes, og kikke inn soveromsvinduet ditt om natta.

— Vi jobber med å gi den evnen til å følge etter deg både på internett og i virkeligheten, akkurat som et ekte menneske. Den stalker deg på Facebook, litt som en psykopatisk eks, sier en representant for prosjektet.

Informasjonssikkerhetsmiljøet ved NTNU Gjøvik var ikke tilgjengelig for kommentar.

I andre nyheter har NTNU satt av 2,3 millioner kroner til bistandsarbeid for kongelige i Nigeria.

FANT LYKKEN: Hun er likere enn meg enn du vil tro, sier Hans Jacob om sin siste erobring.

Hvem datet Hans Jacob?

Forleden Samfundetmøte kunne den menige student gjenleve sin egen bunnløse kjærlighetssorg, men de fikk ikke gjøre det i fred. Reportasjejournalist, båtkaptein og blondineentusiast Ola Hornslien kunne bekrefte at Hans Jacob ble observert på en båt med en jente.

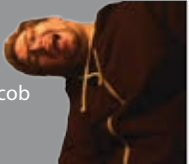
— De holdt hender, drakk Chardonnay, og var jævlige obs på at ingen så dem, svarer Hornslien med båtkikkerten godt plantet i nevene.

Jens Erik, en helt tilfeldig forbipasserende er helt sikker på hva han så.

— Fra mitt horisontale synspunkt så det ut til å gå veeeeeldig bra. I hvert fall når jeg lente meg litt ekstra ned for å se om det var noe action under bordet...

Vi ringte Bentås for å dobbeltsjekke om dette stemte:

— Ja, jeg vet hvem det er. Typisk Hans Jacob å drite seg ut.

ISFIT LANSERER FESTIVALTITTEL

BRUNKREMEN AV NORSK UNGDOM: #ISFIT2017 #Blackfaceagainstsadface

Tjuesøttens internasjonale studentfestival blir hetende «Blackface against sadface».

I tillegg til tittelen lanserte også ISFiT-styret festivalens profil på sosiale medier. #TradeYourBlacksIdeas er emneknaggen styret har valgt for å blæste kampanjen.

— Vi ser et syykt bra trending-potensial i emneknaggen, sier en storfornøyd leder Kristine Bjartnes.

Bjartnes ser også potensialet i Storsalen og understreker at de kommer å utnytte lokalet til fulle under festivalen. Konseptet «separate but equal» danner grunnlaget og utgangspunktet for utnyttelsen.

— Vi har jo fire kvadranter, så det skal gå fint å separere folk fra hverandre basert på både farge og kjønn. Eneste utfordringen er at de fortsatt kan se hverandre, men det håper vi å kunne løse med et par skillevegger eller noe, sier hun.

«Blackface
against
sadface»

Trøndelags DAGEN 2016

Torsdag 7. april kl. 10.00-15.30 er du invitert til Trøndelagsdagen 2016!

Sted: Clarion Hotel & Congress, Brattøra

- Over 70 spennende arbeidsgivere
- Sommerjobber og faste stillinger
- Prosjekt- og masteroppgaver ute i bedrift/kommune
- Gratis inngang, mat og drikke
- Inspirerende Pecha Kucha-foredrag
- Gratis sykkel-service og flotte premier

Meld deg på via Trøndelagsdagens Facebookside og delta i trekningen av to splitter nye el-sykler fra Carpoint...

... eller få fikset på din gamle sykkel helt gratis – Miljøpakken stiller med sykkel-service mellom klokken 12.00 og 15.00!

Påmeldte til Trøndelagsdagen 2016:

Atmel Norway Academic Work Adecco Adresseavisen ÅF Reinertsen AIESEC BEST Carpoint Danske Bank DIGS DNB Dronning Mauds Minne Høgskole Experis Fosen Innovasjon Fundator Fylkesmannen i Nord-Trøndelag Gjensidige Forsikring, Helse Nord-Trøndelag HF, Høyskolen Kristiania Innherred samkommune JOBBiNT Klæbu kommune Kongsberg Seatex Kvalitet & Ledelse Kysttrainee Lerøy Trondheim Luftfartsforum Trøndelag Lykkelig som liten MARINTEK Melhus kommune Metreno Midtre Gauldal kommune Miljøpakken Namdalshagen Namdalskysten Namsos kommune NAV Sør-Trøndelag Ninabea design & branding Nord Universitet Nord-Trøndelag fylkeskommune Nordea NTE Holding NTNU Alumni NTNU Bridge NTNU Videre NTNU - Senter for eiendomsutvikling og -forvaltning OBOS Basale Oppdalsregionen Orkdalsregionen (Agdenes, Frøya, Hemne, Hitra, Meldal, Orkdal, Rennebu, Rindal, Skaun og Snillfjord) Overhallagruppen Rissa kommune Rørosregionen Sandvik Teeness SINTEF Skatteetaten Skogmo Industripark SmartHelp Sopra Steria Sør-Trøndelag fylkeskommune SpareBank 1 SMN Stamina Helse Steinkjer kommune Studentunionen Høyskolen Kristiania The List Toyota Material Handling Norway TrønderEnergi Trondheim kommune Work-Work